

AMA

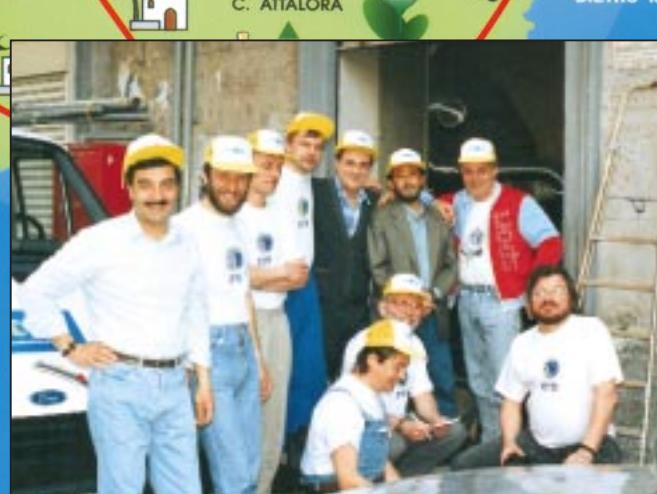
MAGAZÍN

ČASOPIS ČESKÉHO RADIOKLUBU

ROČNÍK 5, ČÍSLO 3
ČERVEN 1995

EXPEDICE CQ WPX '95 - IH9/OK1MM/p

L'isola di
PANTELLERIA

SPONZOR EXPEDICE

IMPEDUSA

TRAPANI MARSALA

ARO

TERZO

TUNISIA

BUE MARRA

P. DELLA GUARIGIA

P. KHARUSCIA

P. POZZOLANA

P. CROCE

ARENELLA

P. SIDERE

MURSIA

CALA DELL'ALGA

ALTURA FRAM

P. FRAM

P. TRE PIETRE

FANALE PORTO DI SCARSI

SCAURI

O. DI NICA

C. ATTALORA

DIETRO ISOLA

Vydavatel a editor:
Karel Karmasin, OK2FD

Adresa redakce:

AMA magazín
Gen.Svobody 636, 674 01 Třebíč
tel.: 0618 - 26584
fax: 0618 - 22831

Český radioklub:

Sekretariát:
U Pergamenky 3, 170 00 Praha
7, tel: 02/8722240

Tajemník ČRK:
OK1FGV, Ing. Miroslav Mařík

QSL služba:
P.O.BOX 69, 113 27 Praha 1,
tel: 02/8722253

Předseda ČRK:
OK1MP, Ing. Prosteký Miloš,
Na Lázeňce 503,
107 00 Praha 10 Dubeč,
tel: 02/704620 (02/7992205)

Místopředseda:
OK1VJV, Ing. Voleš Jaromír,
Jindřichovská 3,
460 02 Jablonec n.N.,
tel: 0428/24004

Jednatel ČRK
OK1JP, Karlík Miloslav,
Severovýchodní IV/11,
141 00 Praha 4, tel: 02/763823

Hospodář + KV manažér:
OK1AGE, Hladký Stanislav,
Masarykova 881,
252 63 Roztoky u Prahy,
tel: 02/397570

KV manažér:
OK1ADM, Dr. Všetečka Václav,
U kombinátu 2803/37,
100 00 Praha 10, tel: 02/7821028

Koordinátor pro monitoring:
OK1JST, Štícha Jiří,
Voskovcová 2751/10,
400 11 Ústí n.L., tel: 047/219494

Manažér Paket radio:
OK1VEY, Majce Svetozar,
Bří Čapků 471, 534 01 Holice,
tel: 0456/3211

Manažér pro publicitu a propagaci:
OK1UUL, Rosenauer Jan,
Větrná 2725, 40011 Ústí n.L.,
tel: 047/44872

Předplatné:
pro členy ČRK: zdarma
nečlenové:
předplatné 150,- Kč poštovní
poukázkou na adresu redakce

Sazba a litografie: R STUDIO v.o.s.
Eliščina 24, 674 01 Třebíč
Tisk: PP s.r.o., Brtnická 25, Jihlava
Snížené výplatné povoleno JmřS
Brno, dne 2.1.91, č.j. P/3 -
15005/91.

Dohledací pošta Třebíč 5.
Registrováno MK ČR pod čís. 5315.
Číslo indexu 46 071

AMA

MAGAZÍN

ČASOPIS ČESKÉHO RADIOKLUBU

ČERVEN 1995

OBSAH :

ČRK	3	PŘIJIMAČ R5	13
Seznam RK ČRK		Z historie dnes přinášíme	
70 let IARU		popis známého přijímače	
ZY-33	6	OSCAR	17
Novou směrovku na našem		DIG	17
trhu testuje Jirka, OK1AVI			
SMĚROVKA 145	8	DIPLOMY	18
Neobvyklé řešení směrovky		VKV	20
s vertikální polarizací		Podmínky závodů na červenec a srpen	
pro pásmo 145 MHz			
popisuje Jirka, OK1UT		QTC	23
ZASE NĚCO O 24 GHz ...	10	Výsledky KV PA, OM-AC, základní informace o digi provozech	
Pavel OK1AIY Vás seznámí			
s problematikou nejvyšších			
mikrovlnných pásem		KV	25

ZPRÁVY Z POSLEDNÍ MINUTY:

→ **EXPEDICE PANTELLERIA '95:** Ve dnech 24.5. - 28.5. se z ostrova Pantelleria poprvé ozvali radioamatéři z OK. Tým ve složení OK1CW, DF, FIA, HH, JTS, MM a 2GG navázal z ostrova přes 5000 QSO, z čehož asi 3500 CW, 1500 SSB, 170 RTTY a 150 v pásmu 2 m. Z časových důvodů se bohužel nepodařilo uskutečnit provoz na pásmech WARC. Celá akce byla podporována čtverečí sponzorů - Investiční a poštovní bankou a firmami Chronos, Elkom a H&J Computers. Díl též patří Carlovi IT9HLO a Rinovi IT9FXY za obětavou pomoc během celé akce. V průběhu závodu CQ WPX CW bylo navázána pod značkou IH9/OK1MM/p 3394 platných spojení se stanicemi z 94 zemí a dosaženo téměř osmi a půl milionu bodů. Účastníci expedice děkují touto cestou všem stanicím OK za vydatnou podporu v průběhu závodu a ujištují, že všechny QSL lístky budou po vytisknutí obratem vyřízeny. Podrobnější info bude v příštím čísle. Čtěte IH9 Story.

→ **HOLICE 1995:** Nezapomeňte si do kalendáře poznačit termín našeho největšího setkání v Holicích, které se letos bude konat 8.-9. září. Pozor: prodejní výstava bude již otevřena od pátku! Veškeré informace můžete obdržet na adresě: OK1KHL Holice, Nádražní 675, 53401 Holice nebo přes OK1VEY či OK1HDV.

→ **Staniční deníky:** Pro případné zájemce jsou v redakci AMA k dispozici vázané staniční deníky ve formátu A5 - cena jednoho kusu je 50 Kč plus poštovné.

→ **V příštím čísle:** LOGPLUS! od KD7P, testy KV tcvrů ICOM, antény a další .....

Čtenáře zdraví
WA9AXA z Illinois

K titulní straně: OK Contest Expedice roku 95 - Pantelleria IH9 a CQ WPX CW.....

Radioklub OK1KKH, Kvapilova 30, Kutná Hora
 RK Sázava OK1OSA
 Jiří Kubásek, Jírákova 313, Sázava, 285 06
BKO
 RK Sendražice OK1KTC Kolín - Sendražice
 Jindřich Hubáček, Raisova 16, Kolín 2, 280 00
 RK Radim OK1KOL
 Milan Němeček, Radim 284, 281 03
 RK Český Brod OK1KBC
 Jiří Hudec, Smetanova 550, Český Brod
 RK Kolín OK1KUT
 Josef Škop, V břízách 922, Kolín II, 280 00
 RK Kolín - OK1OAP
 Ing. Zdeněk Hampeis, Pražská 254, Kolín II, 280 00
BMB
 RK Mladá Boleslav OK1OTA
 Bechyně Antonín, Pezinská 848, Ml.Boleslav, 293 01
 U Fousatýho strejdy OK1KAZ Mladá Boleslav
 Kosnar FITCENTRUM, Regnerova 1199, Ml. Boleslav
BME
 RK OK1KCP Kralupy n.Vlt.
 Hlavatý Václav, Pražská 199, Kralupy II., 278 01
 RK Mělník OK1KRJ
 Vladimír Konvalinka, Sídliště 2543, Mělník, 276 01
 RK Neratovice OK1KMG
 Leoš Linhart, Na výsluní 1296/8, Neratovice, 277 11
 RK Štětí OK1KST
 Vladimír Keř, ČSA 515, Štětí, 411 08
BNY
 RK Poděbrady OK1KKJ
 Jarda Janata, Kluk 164, Poděbrady, 290 01
 RK Dymokury OK1OFD
 Frant. Antoš, Palackého 109, Městec Králové, 289 01
 RK OK1OFJ Nymburk
 Kamil Uher, Letců RAF 1934, Nymburk, 288 02
BPB
 RK OK1KPB Příbram V
 Štefan Valenta, Rovná 232, Příbram V
 RK OK1OFA Příbram II
 František Hašek, 28. října 21, Příbram VII
 RK OK1KNG Příbram IV
 Josef Formánek, Vysoká Pec 136, Bohutín
 RK Rožmitál p. Tř. OK1ROZ
 Václav Kučera, Hoděmýšl 5, Rožmitál p. Tř., 262 42
BPV
 RK Čelákovice OK1KBL
 Emilián Kroutil, Vratislavská 485, Praha 9, 199 00
 RK Říčany u Prahy OK1KRI
 Tomáš Brodina, Bezručova 463, Říčany u Prahy
 RK OK1KLE Klecany
 Radioklub OK1KLE, Voj. útvar 7509, Klecany
BPZ
 RK Štěchovice OK1KZJ
 Ing. Karel Drahozal, Štěchovice 239, 252 07
 RK OK1KHI Roztoky u Prahy
 Stanislav Hladký, Masarykova 881, Roztoky u Prahy
 RK OK1KZQ Jílové u Prahy
 Miloš Hřebejk, Nádražní 156, Jílové u Prahy, 254 01
 RK OK1KMM Zvole 236
 Bohuslav Petr, U transformátoru 236, Zvole, 252 45
 RK Černošice OK1KBW
 Emil Heřman, Horka 173, Černošice 1, 252 28
 RK Černošice OK1KEI
 Alexandr Kobranov, P.O.BOX 4, Černo-šice, 252 28
BRA
 RK Rakovník OK1KJV
 Miloslav Klouček, ČSLA 455, Lužná u Rak., 269 01
 RK Řevníčov OK1KRE
 Václav Schneider, Třeboc 50, Řevníčov, 270 54
CBU
 RK České Budějovice OK1KCB
 Václav Homer, Lidická 18, Čes. Budějovice
 RK OK1KWW KDDM Č. Budějovice
 Ing.Jar.Winkler, Panská 23, Č.Budějovice, 370 01
CCK
 RK OK1KSF Holubov
 Jiří Pešl, Holubov 76, 382 03
 RK Větrní OK1KJP
 Jindřich Neřold, Větrní 43
CJH
 RK Jindřichův Hradec OK1KKI
 Radioklub OK1KKI, P.O. box 99, Jindřichův Hradec
 RK OK1KAK Lomnice nad Lužnicí
 Vlastimil Vaněček, Klec 72, Lomnice n.Lužnicí
CT
 RK OK1KCS Strakonice II
 Ladislav Dušek, Tovární 221, Strakonice
 RK Horažďovice OK1KBI
 František Balek, Mládežnická 1238, Strakonice I
 RK Pražák OK1OPF
 Jaroslav Muchl, Pražák 69, Vodňany, 389 01
CTA
 RK Bechyně OK1KUH
 Jiří Karoch, Obránců míru 815, Bechyně
 RK Sezimovo Ústí OK1KKU
 Milan Koryčánek, Táborská 37, Sezim.Ústí, 391 02

RK OK1KTA Tábor
 Vlastimil Pejchal, Praž. povstání 2308, Tábor, 390 01
 RK Mladá Vožice OK1OMV
 Jiří Pošusta, Mladá Vožice 465
 RK Křtěnovice OK1ORO Křtěnovice č. 6, Nová Ves
 Ing. Ivan Masař, Třebořadická 1073, Praha 8
DCH
 RK Radioelektronika Cheb OK1KWN
 Radioelektr. Cheb, P.O.box 134, Cheb 1, 350 11
DDO
 RK Domažlice OK1KDO
 Ing. Stanislav Vlk, Kunešova 504, Domažlice, 344 01
 RK Klenčí p. Č. OK1KYY
 Jaromír Marišler, č.p. 179, Klenčí p. Čerchovem
 RK Kdyně OK1KNF
 František Plojhar, Markova 560, Kdyně
 Radioklub OK1KQJ
 Miroslav Beran, Hlôhová 128, Staňkov
DKL
 RK OK1KY Klatovy
 Josef Suda, Procházkova 271, Klatovy
DKV
 RK OK1KAD Ostrov n.O, o. Karlovy Vary
 Klusák, Hlavní třída 800/60, Ostrov nad Ohří, 363 01
 RK Karlovy Vary OK1KV
 Petr Pohanka, Jahodová 285, Karlovy Vary 7, 360 09
 RK U Bartošů OK1OBA
 Radioklub u Bartošů, Hybešova 18, Karl.Vary, 36005
 RK OR Junáka K.Vary OK1ORJ
 Radek Forman, Nákladní 21, Karlovy Vary, 360 17
DPM
 RK OK1KRQ Plzeň
 Radioklub OK1KRQ, p. s. 188, Plzeň
 RK OK1OFM Plzeň
 Radioklub OK1OFM, P. o. box 188, Plzeň, 306 28
 RK OK1KUK Plzeň
 Pavel Váňa, Bystřická 210, Dubí 3, 301 66
DRO
 RK OK1KRY Rožeky
 Ing. Petr Suchý, Holoubkov 289
DTA
 RK OK1KMU Tachov
 Pavel Plasz, Jabloňová 1630, Tachov
 RK OK1KUW Stříbro
 Václav Purkart, Na vinici 1050, Stříbro, 349 01
ECH
 RK Klášterec n.Ohří OK1KJO
 Šlisák Jindřich, Nad nemocnicí 1578, Kadaň, 431 51
 RK OK1KSO Železárny Chomutov
 František Kadaňka, SNP 3914, Chomutov
ECL
 RK OK1OAX Dubá
 Vladimír Stanek, Dřevčice 33, Dubá, 471 41
 RK Bělá p.B. OK1OFV
 Emil Dohnalík, Valdštejnská 225, Bělá p.B., 294 21
EDE
 RK OK1ODC Děčín 12
 Karel Brož, Děčín 6, 407 04
 RK Kotva Děčín OK1KDC DDM Děčín IV
 Ivan Říha, Resslova 837/34, Děčín IV, 405 02
EJA
 RK Jablonec n.N. OK1KEP
 Urban Vladimír, Na Šumavě 10, Jablonec, 46605
 RK Jablonec n. N. OK1KJA
 Ing.Jaromír Voleš, Jindřichovská 3, Jablonec, 466 06
 RK Zásada OK1OST
 Přemysl Holub, Zásada 315, 468 25
 RK OK1KKT Tanvald, ABB E.-P.
 RK ABB Elektro Praha, Tanvald, Krkonošská, 468 41
ELI
 MěRK Liberec OK1KFQ
 Městský radioklub, P. S. 18, Liberec 1, 460 01
 RK OK1KAM Liberec
 Lubomír Čuchal, Maškova 90, Liberec 24, 463 13
 RK OK1OD Liberec
 Martin Folprecht, Oblá 1, Ústí nad Labem, 460 17
ELO
 RK Louň OK1KPW
 Ing. Ivan Jirásek, 17.listopadu 2066, Louň, 440 01
 Spolek r. a. Podbořany OK1KIT
 Zdeněk Říha, Partyzánská 94, Podbořany, 441 01
ELT
 RK Litoměřice OK1KKP
 RK Litoměřice, Post Box 26, Litoměřice, 412 01
 RK Žalhostice OK1KUY
 Václav Nekvasil, Žalhostice 175
ETE
 RK Osek OK1KAE
 Ing.Miroslav Mašek, Rooseveltova 78, Osek , 417 05
EUL
 RK OK1KCU Ústí nad Labem
 Radioklub OK1KCU, Masarykova 41, Ústí n.Labem
 RK OK1KUA Ústí nad Labem
 Ladislav Dycka, Nová 1403/30, Ústí nad Labem
 RK LVT/R-Com. OK1KOM Ústí nad Labem
 LVT/R/com, Moskevská 24, Ústí n.L., 400 01

GKR

RK Holešov OK2KAN
Zdeněk Kabelík, U letiště 1320, Holešov

GPR

RK OK2KUM Prostějov
Ivo Zatloukal, Suchdol 105, 796 01

GZL

RK Zlín OK2OZL
Radioklub Zlín, p.o.box 205, Zlín, 760 01
RK OK2OSN Velký Ořechov 23
Tomáš Mikeska, Velký Ořechov 121

RK OK2KNZ Ratiškovice

Antonín Bardůn, Ratiškovice 647

HBR

RK Rýmařov OK2KWS Bruntál
Jaroslav Lukeš, Rudé armády 43, Rýmařov

RK Dvorce OK2KOE

Vlastimil Rauer, Nemocniční 2, Dvorce

RK Krnov OK2KPD**HFM**

Radioklub OK2KFM Frýdek - Místek
Emil Lahner, Malý Koloredov 761, Frýdek - Místek

RK OK2KKV Jablunkov ČD

Slavomír Čekan, ul. ČSA 68 / 88, Jablunkov

RK Třinec OK2KZT

Jan Motyka, Tyra 30, Třinec 5, 739 61

HKA

RK OK2KIS Kovona Karviná
Karel Rimell, U st.hranice 4/1041, Karviná - Ráj, 733 30

HNJ

RK Odry OK2KOD Nový Jičín

Rudolf Pajrek, U nemocnice 7, Odry 1, 742 35

HOL

RK OK2OHA Olomouc

Ing. Antonín Palouška, Norská 23, Olomouc, 778 00

RK UP v Olomouci OK2KOV

Dr. Lubomír Minařík, Střítežského 12, Olomouc

RK OK2KLD Uničov

Milan Macek, Bříza Čapků 818, Uničov, 783 91

RK OK2KYJ Olomouc - Pohořany

Antonín Hanák, Jílová 23, Olomouc 9

RK Město Libavá OK2OCF

Jiří Plecitý, Heroltovice 1523, Město Libavá

RK města Olomouc OK2KMO

Bohumil Křenek, Kmochova 5, Olomouc, 772 00

RK OK2OSU Šumvald

Radek Ulmann, Šumvald 112, 783 85

RK PR Haná, OKONRH Olomouc

Jaroslav Klíma, Kaštanová 16, Olomouc, 772 00

HOP

RK OK2RGC Hlučín

Miroslav Slováček, Školní č. 4, Hlučín, 748 01

RK Opava OK2RGA DDM Opava

František Lupač, Dostojevského 41, Opava, 746 01

HPR

RK Přerov OK2KJU Přerov IV

Vladimír Jelínek, Dvořáková 24, Přerov

HSU

RK Šumperk OK2KEZ

Tomáš Vágner OK2PWY, Závořícká 515, Postřelmov

HVS

RK OK2KT Rožnov pod Radhoštěm

Antonín Pánek, 5. května 1352, Rožnov p.R.

Pravidla pro poskytnutí finanční dotace ČRK radioklubům, které pracují s mládeží.

O část finančních prostředků určených rozpočtem na práci s mládeží mohou požádat i členské radiokluby na krytí práce s mládeží, nájemné, elektřinu, materiál a podobně. Radioklub podává žádost o dotaci radě ČRK. V ní uvede:

- registr. číslo a adresu pro poštovní stylk
- bankovní spojení, číslo účtu a peněžní ústav
- jméno, adresu, příp. telefon vedoucího akce
- název akce, místo konání, termín
- názvy a adresy zúčastněných organizací
- předběžný rozpočet akce s bližším rozpisem a uvedením částky požadované dotace
- předpokládaný počet mladých účastníků Rada ČRK nebo jí pověřená komise tuto žádost posoudí a vyrozumí žadatele o předběžné rezervaci financí. Po skončení akce předloží radioklub doklady pro vyúčtování akce se stručným vyhodnocením akce a případně předloží výsledkovou listinu.

Požadovaná částka bude po schválení sekretariátem ČRK poukázána na účet radioklubu. Poslední termín vyúčtování je 30.listopad.

Stanislav Hladký
hospodář ČRK

Členové rady ČRK se představují:

V tomto čísle se vám představí další dva členové rady ČRK. Dle abecedy následuje předseda ČRK OK1MP a manažér pro paket radio OK1VEY.

OK1MP, Ing. Miloš Prostecký - předseda ČRK:

Narodil se 6. dubna 1938 v Liberci. S amatérským vysíláním se seznámí ve stánku ČAV v roce 1948 na výstavě MEVRO a stává se členem pražské odbočky jako RP 4921. Absolvoje kurz Morseových značek a již v roce 1949 zasahuje do posluchačských závodů a soutěží. S amatérským provozem ho nejprve seznamuje Karel Hodač, OK1HO, později Vilda Klán, OK1CK. V roce 1950 navazuje své prvé spojení pod značkou OK1OPR. V té době zakládají na škole, kterou navštěvuje, Karel Krbec, OK1ANK a Vítěz Záka, OK1ZW, radioamatérský kroužek OK1OPZ. Rádiamatérská činnost ovlivňuje i jeho studium na ČVUT - Fakultě radiotechniky v Poděbradech. Většinou pod značkou OK1OPZ, respektive pod změněnou značkou OK1KPZ, vysílá až do roku 1957, kdy získává vlastní povolení OK1MP. Věnuje se většinou DX provozu a novým druhům provozu. V roce 1959 získává svůj první diplom DXCC za potvrzená spojení se stem zemí. V témže roce zhotovuje svůj první SSB vysílač a jako jedna z prvních OK stanic pracuje tímto druhem provozu. V roce 1966 získává povolení na RTTY provoz a již jako snad druhá OK stanice (prvá s amatérským zařízením) pracuje tímto provozem. Problematic radiodálnopisného provozu i konstrukcí věnuje řadu článků v letech 1968 až 1988 v AR i na radioamatérských setkáních. V roce 1968 získává zvláštní povolení na dobu CQWW FONE pro provoz SSB v pásmu 160 m a navazuje v tomto pásmu první spojení v OK tímto druhem provozu. V roce 1971 splňuje podmínky 5BDXCC (č.121) a v roce 1977 získává jako devátý diplom DXCC za RTTY. V témže roce získává i plaketu WPX Award of Excellence. V roce 1982 mění své QTH na pokraj Prahy, což mu umožňuje dokončit 5BWAZ (č.59). V roce 1986 získává první plaketu #1 ARRL-DXCC Honor Roll za smíšený provoz. Od roku 1993 je držitelem této plakety PHONE - CW - MIXED. V současné době má ve sbírce více než 200 diplomů a trofejí. Mimo provozní činnosti od roku 1971, kdy zemřel Karel Kamínek, OK1CX, zastává funkci diplomového manažéra CRC - nyní ČRK. V roce 1991 je zvolen do funkce předsedy ČRK a v této funkci potvrzen roku 1993. V této funkci je iniciátorem přistoupení České republiky k doporučení CEPT T/R 61-02 HAREC. Je členem CLG při ARU Region (komise pro společné licence). Mimo tyto aktivity se podílí i na publikacích činnosti ČRK. Výsledkem je i populární příručka "Požadavky ke zkouškám operátorů amatérských rádiových stanic", jejímž je iniciátorem a spoluautorem.

OK1VEY, Svetozar Majce - manažer pro

PACKET RADIO ČRK: Svetozar Majce se narodil 2. července 1932 v Praze. Celou druhou světovou válku prožil v Lublani v bývalé Jugoslávii. Po válce se v Tesle Pardubice vyučil mechanikem sdělovacích zařízení.

S radioamatérstvím začínal na průmyslovce v Děčíně. Po základní vojenské službě se trvale usídlil v Holicích, kde se zapojil aktivně do dění v radioklubu OK1KHL. Pracoval ve funkčních jednatele i hospodáře a od r. 1988 je jeho předsedou. Vlastní koncesi OK1VEY získal v roce 1964. V 70. a 80. letech byl aktivním spoluorganizátorem celostátních akcí (ROB, telegrafie, víceboj) i seminářů, které radioklub OK1KHL pořádal. Po léta organizoval při velmi aktivním radioklubu OK1KHL práci s mládeží, jejíž výsledkem je desítky mladých koncesionářů. V roce 1990 přišel s myšlenkou uspořádat v nových podmínkách v Holicích setkání radioamatérů. Nápad se ujal a setkání v Holicích se stala tradicí. Stále je v čele velmi aktivního organizačního výboru, do něhož zapojil i mnoho nečlenů radioklubu. Setkání se stala již mezinárodní záležitostí.

Již léta udržuje přátelské vztahy se slovenskými radioamatéry. Ti také v Holicích přivedli provoz PACKET RADIO a pomohli holickým výbudováním NODU na Kamenci. Světa OK1VEY, byl proto také u zrodu Rady SysOpů PACKET RADIA a stal se jejím předsedou. Tuto funkci zastává dosud. V síti PACKET RADIO ho zastihnete takřka denně, jak monitoruje provoz jednotlivých uzlů. Na sjezdu ČRK v r. 1993 se stal členem rady ČRK a pro své specifické zaměření pro PACKET RADIO se stal jeho manažerem.

Radioamatérství se stává v rodině tradicí, obě děti mají koncese a i vnučka se začíná věnovat tomuto koníčku. Jako důchodce věnuje těmto svým dvou koníčkům veškerý čas.

Sedmdesát let IARU

Ve dnech od 14. do 19.dubna 1925 se konalo v Paříži ustavující shromáždění mezinárodní amatérské organizace IARU za účasti delegátů z Německa, Argentiny, Velké Britanie, Rakouska, Japonska, Belgie, Brazílie, Kanady, Dánska, Španělska, USA, Francie, Itálie, Lucemburska, Holandska, Polska, Portugalska, Ruska, Rumunska, Siamu, Švédská, Švýcarska, Československa, Uruguaye, Nového Zélandu, Norska a Jugoslávie. Předsedou shromáždění byl francouzský profesor Bélin (vynálezce belinografu) a mezi prominentními hosty generál Ferrier, Mesny, Hiram Percy Maxim a za Československo Dr. O. Kučera z ministerstva pošt a telegrafů.

Byla ustavena organizační komise, komise pro úpravu volacích značek, subkomise pro vlnové délky, subkomise pro mezinárodní jazyk, ve které za Československo pracoval Kamil Šulc.

Stěžejním bodem bylo vypracování statutu IARU, které nebylo nijak snadné. Ve čtvrtk večer 16.dubna 1925 pozval Hiram Percy Maxim do hotelu du Louvre, kde byl ubytován, členy organizačního výboru s tím, že odtud nevýjdou dokud nebudu stanovy hotové. Toto conclave usilovně pracovalo celou noc a 17.dubna mohlo usilovně pracovalo stanovy projednat a odhlasovat. Stanovy IARU upravují m.j. vztahy mezi amatéry jednotlivých zemí, rozvíjení odborných znalostí, hájení zájmů amatérů na mezinárodních telekomunikačních konferencích a řešení problémů společných zájmů. Předsedou IARU byl jednomyslně zvolen Hiram Percy Maxim, který v závěrečném projevu označil ustavení IARU jako jednu z nejdůležitějších událostí v historii radia.

Dr. Ing. J. Daneš OK1YG

3 prvková anténa pro pásmo 14,21 a 28 MHz ZY-33

Ing. Radovan KEIL, Ing.Jiří VOSTRUHA, OK1AVI

Přibližně po roce se nám dostal do ruky nový výrobek firmy ZACH a to anténa ZY-33. Anténa ZY-33 je tří elementová směrovka a je určena pro provoz na pásmech 14 MHz, 21 MHz a 28 MHz. Jako u obdobných kompromisních antén FB33, TH3, TA33, A3S je pro kmitočtové oddělení použito trapů.

Prvky antény jsou sestaveny z AlMg trubek jejichž průměry se postupně zmenšují. Jednotlivé díly jsou fixovány hadicovými sponami. Na vhodných místech reflektoru, zářiče a direktoru jsou vloženy trapy, které nerezonují na odpovídajících amatérských pásmech ale pro pracovní kmitočet představují dostatečně velkou impedanci a to takovou, že elektricky oddělují pokračující část daného elementu. Pro kmitočtové nižší pásmo pak trapy představují vloženou impedanci (indukčnost), která způsobí zkrácení elementů pro 21 a 14 MHz, ale která také zmenší šířku pásmá pro 21 a 14 MHz.

Tím, že ani jeden z trapů nerezonuje v pásmu 28 MHz ani v pásmu 21 MHz, dokonce ani v jejich těsné blízkosti, se na jedné straně dosahuje vyšší elektrické pevnosti antény a tudíž větší výkonové zatížitelnosti a na druhé straně se dosahuje velké stability parametrů antény. Ve srovnání s konstrukcí trapů WARC vertikálu ZV1-3W doznaly trapy antény ZY-33 sice drobných změn, ale všechny změny vedou ke zlepšení mechanických i elektrických vlastností. Prvou změnou je vyloužkování polyetylénového těleska cívky trapu sklolaminátovou trubkou. Tato změna podstatně zlepšila mechanické vlastnosti trapů. Druhou změnou je použití šroubků s nízkou hlavou pro spoje vodičů cívek trapů na AlMg trubky. Poslední změnou je změna tvaru kontaktu převlečné trubky trapu s vnitřní AlMg trubkou. Obě posledně zmíněné změny vedou k zvýšení elektrické pevnosti trapů. Vzhledem k vylepšené konstrukci trapů je výkonová zatížitelnost antény ZY-33 až 3kW.

Anténa ZY-33 vyžaduje symetrické napájení 50 Ohm. Jednoduchý symetrizátor 50 Ohm nesym./50 Ohm sym. lze zhotovit navinutím cca 8-10 závitů přívodního 50 Ohm kabelu na průměr 15-20 cm, přičemž konec kabelu posledního závitu je připojen na napájecí body zářiče. Lze použít i jiné, složitější a lepší typy širokopásmových symetrizátorů. Symetrizátory s feritovými jádry **nedoporučujeme** z důvodu jejich nelinearity při větším příkonu antény.

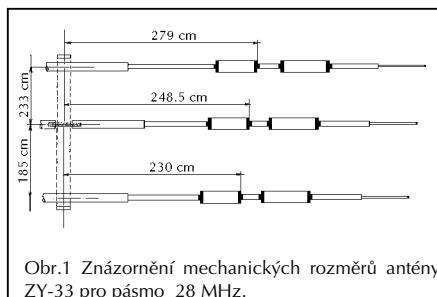
Pro měření byla anténa ZY-33 sestavena podle rozměrů pro dodaných výrobcem jako rozměry pro všeobecné pokrytí pásem viz. obr.1 až obr.3. Měřená anténa byla

umístěna 5m nad rovnou střechou panelového domu. Měření vyzařovacího diagramu bylo, provedeno ve vzdálenosti cca 200m na kmitočtech 28.300 MHz, 21.200 MHz a 14.150 MHz. Změřené průběhy impedance a PSV na jednotlivých pásmech jsou uvedeny v tab.1 - tab. 3. Průběh vstupní impedance na jednotlivých pásmech je znázorněn ve Smithově diagramu obr.4 - obr.6. Vstupní impedance byly měřeny přes běžný 50 ohm koax. kabel a symetrizátor R&S 200/50 ohm, výsledné hodnoty jsou přepočítané vzhledem k referenčnímu měření 50-ohmového odporu. Vzhledem k tomu, že měření nebylo prováděno na profesionálním měrném anténním pracovišti, ale v běžných podmírkách, jsou zejména hodnoty předozadního poměru negativně ovlivněny ostatními KV anténami OK1AVI. Vyzařovací diagramy jsou uvedeny na obr.7 - obr.9.

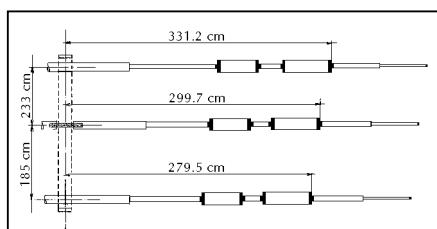
Pásmo 14 MHz: PSV na dolním konci, ve středu a na horním konci pásmá = 1.2, 1.06, 2.1.

Šířka hlav. laloku vyzařování (-3 dB) = 68 st.

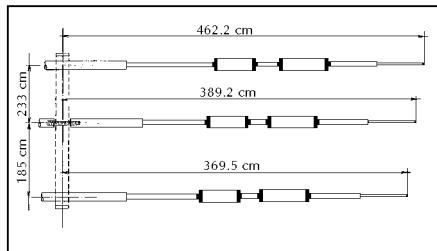
Zisk proti 1/2 vln.dipolu = min. 5 dBd*

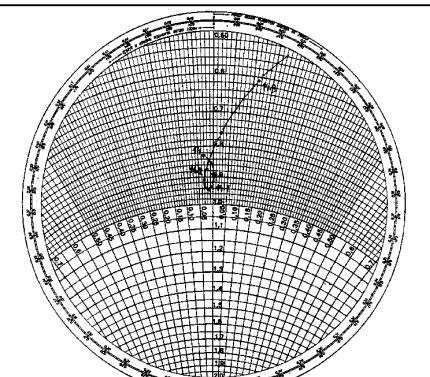
Obr.1 Znázornění mechanických rozměrů antény ZY-33 pro pásmo 28 MHz.

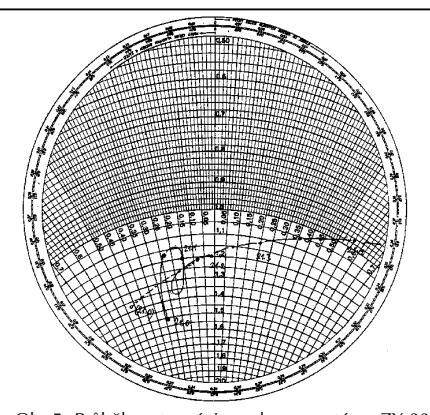
Obr.2 Znázornění mechanických rozměrů antény ZY-33 pro pásmo 21 MHz.

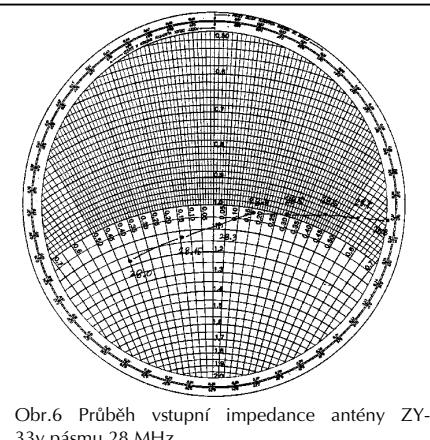
Obr.3 Znázornění mechanických rozměrů antény ZY-33 pro pásmo 14 MHz.

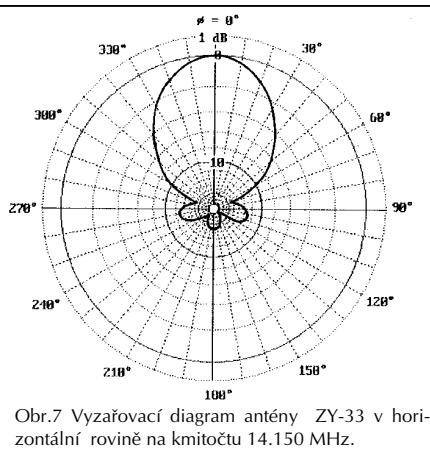
Obr.4 Průběh vstupní impedance antény ZY-33 v pásmu 14 MHz.

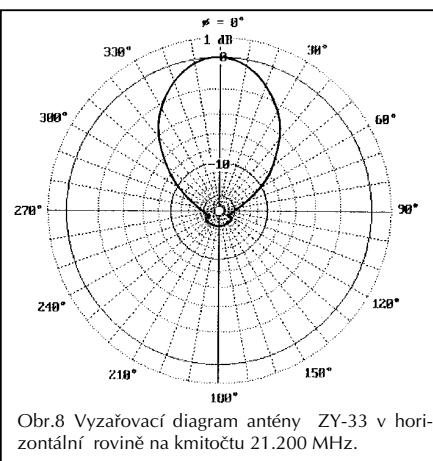
Obr.5 Průběh vstupní impedance antény ZY-33 v pásmu 21 MHz.

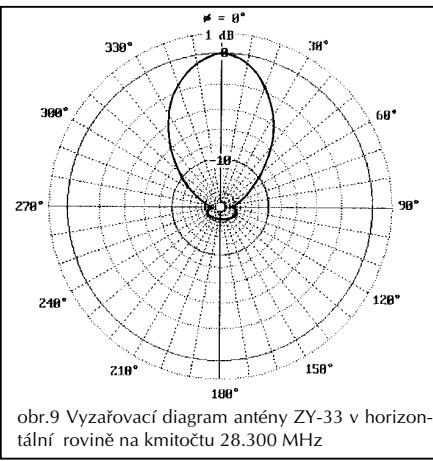
Obr.6 Průběh vstupní impedance antény ZY-33 v pásmu 28 MHz.

Obr.7 Vyzařovací diagram antény ZY-33 v horizontální rovině na kmitočtu 14.150 MHz.

Obr.8 Vyzařovací diagram antény ZY-33 v horizontální rovině na kmitočtu 21.200 MHz.

Obr.9 Vyzařovací diagram antény ZY-33 v horizontální rovině na kmitočtu 28.300 MHz

Předozadní poměr vyzařování = 17 dB
Pásma 21 MHz: PSV na dolním konci, ve středu a na horním konci pásmo = 1.6, 1.2, 2.25.

Šířka hlav. laloku vyzařování (-3 dB) = 66 st.

Zisk proti 1/2 vln. dipolu = min. 5 dBd*

Předozadní poměr vyzařování = 22 dB

Pásma 28 MHz: PSV na dolním konci, ve středu a na horním konci pásmo = 1.2, 1.1, 2.

Šířka hlav. laloku vyzařování (-3 dB) = 58 st.

Zisk proti 1/2 vln. dipolu = min. 5.5 dBd*

Předozadní poměr vyzařování = 22 dB

* Vysvětlení zisků viz závěr.

V praktickém provozu při srovnání s anténami „inverted Vee“, které byly ve stejné výšce nad zemí byl patrný značný rozdíl a to jak při příjmu, tak při vysílání. Při poslechu na inv.Vee anténu byl na pásmu jen šum a několik silnějších stanic nad šumem. Při přepnutí na anténu ZY-33 vystoupily nad šum stanice do síly S2 až S3 (dle S-metru) a bylo s nimi možno bez problémů navazovat spojení (rig: TS850S + PA 700W out). S impedančním přizpůsobením antény nebyly žádné problémy, průběh vstupní impedance testované antény je dostatečně v možnostech anténního tuneru. Rovněž směrovost antény byla v praktickém provozu dostatečně dobrá, což jen prakticky potvrzuje měření vyzařovacích diagramů uvedených na obr.7 až obr.9.

Po mechanické stránce se zdá, že je anténa dostatečně pevná, neboť během

MHz	14.00	14.05	14.10	14.15	14.20	14.25	14.30	14.35
R/jX	46.1/-2	44.8/0	46.8/-4	47.2/-4	43.6/-1.2	38/+1.2	30.8/+5.6	26/+14
PSV	1.21	1.12	1.07	1.06	1.15	1.31	1.66	2.12

Tab. 1 průběh vstupní impedance a PSV v pásmu 14 MHz

MHz	21.00	21.05	21.10	21.15	21.20	21.25	21.30	21.35	21.40	21.45
R/jX	75.2/-15	58.8/-12	60/-8	61.2/-4	60.8/-8	58.4/+4.8	55.6/+10	52.8/+18	48.8/+27	44.8/+40
PSV	1.5	1.31	1.26	1.24	1.22	1.2	1.25	1.42	1.74	2.2

Tab. 2 - průběh vstupní impedance a PSV v pásmu 21 MHz

MHz	28.00	28.15	28.30	28.40	28.50	28.60	28.70	28.80
R/jX	59.2/-20	56.8/-7.2	54.0/+1.2	50.4/+8	50/+14	48/+21	44.8/+27	42.4/+32
PSV	1.18	1.2	1.08	1.17	1.33	1.54	1.77	2.01

Tab. 3 - průběh vstupní impedance a PSV v pásmu 28 MHz

testování „přežila“ bez nejmenších mechanických změn několik vichřic. Vlastní prvky antény jsou z duralových trubek, cívky trapů jsou navinuty hliníkovým drátem a vesměs všechny železné díly jsou žárově zinkovány. Nejslabším článkem antény co do odolnosti vůči povětrnostním vlivům se zdají být hadicové spony použité na upevnění jednotlivých dílů anténních prvků. Zlepšení jejich životnosti se dá však zajistit nátěrem rezistorů. Možné je také vyměnit spony za spony nerezové, což vžak představuje dodatečnou investici min. 1 000 Kč. Z tohoto důvodu výrobce pravděpodobně nerezové spony nepoužil. Při výběru místa pro anténu a při její montáži je třeba mít na mysli, že elektrické vlastnosti této antény, ostatně jako všech antén, jsou ovlivněny okolními vodivými předměty jako jiné antény, střechy, oplechování atik, žlaby atd. Pro antény pracující na kmitočtech 14 MHz a výše by veškeré předměty které mohou ovlivnit elektrické vlastnosti antény měly být vzdáleny alespoň 5.5 m. Z tohoto důvodu je nutno délky jednotlivých prvků antény ZY-33 a obdobných antén považovat pouze za informativní. **Jemné dostavení** vstupní impedance je nejlépe provést po definitivním namontování antény. Pro antény tohoto typu není kritická změna zářivých vlastností v závislosti na délce elementů, ale kritická je změna vstupní impedance (a pochopitelně PSV) - zejména v nejnižším kmitočtovém pásmu. V praxi to znamená, že malou změnou délky prvků lze optimalizovat vstupní impedance bez podstatné změny zisku a vyzařovacího diagramu. Pro **jemné dostavení** vstupní impedance lze použít ještě další zjednodušení spočívající v tom že, největší vliv na změnu vstupní impedance má délka zářiče. Proto lze **jemné dostavení** vstupní impedance a tudíž i PSV provést pouze změnou délky zářiče se zanedbatelnými změnami zářivých vlastností antény. V radioamatérské praxi se ve valné většině bude jemné dostavení provádět na minimální PSV. Toto dostavení se provede dle následujícího postupu po krocích od kmitočtově nejvyššího pásmu k nejnižšímu pásmu:

1) Změření průběhu PSV.

2) Nejmenší PSV bude na kmitočtu f_1 při délce poloviny elementů (případně zářiče) l_1 .

3) Požadavek je přesunout min. PSV na kmitočet f_2 .

4) Nová délka poloviny elementů (případně zářiče) l_2 je pak:

$$l_2 = l_1 \frac{f_1}{f_2} \quad [\text{cm}, \text{kHz}]$$

V případě trapované antény pro 28, 21 a 14 MHz se pro 28 MHz mění délka mezi středem boomu a koncem prvého trapu od boomu o rozdíl $l_2 - l_1$. Pro pásmo 21 MHz se mění délka mezi trapy o rozdíl $l_2 - l_1$ a pro pásmo 14 MHz se mění délka za druhým trapem o $l_2 - l_1$. Tímto způsobem lze anténu ZY-33 přizpůsobit i pro použití výhradně v pásmu CW nebo SSB a použít Trx bez anténního tuneru.

Anténa ZY-33 je co do elektrických parametrů plně srovnatelná s obdobnými anténnami renomovaných výrobců jako např. antény A3S, FB33, TH3, TA 33 atd. s tím, že uváděné reálné zisky antén jsou z komerčních důvodů zpravidla mírně nadhadnoceny např. tím že zisky jsou uvedeny proti zisku dipulu ve volném prostoru. Při použití uvedené „využitelné“ konfigurace měření je pak zisk antény ZY-33 min. 8 dBd na všech pásmech. Jako pro všechny kompromisní antény obdobné konstrukce, tak i pro anténu ZY-33 platí, že vysílač spolupracující s uvedenou anténou by měl být vybaven anténním tunerem. V tomto případě pak bude víceméně jedno jestli anténa vykazuje PSV 1.2 nebo 1.6 a pro pokrytí celých pásem 14, 21 a 28 MHz bude stačit jedno nastavení antény. Ve zkusebním provozu se anténa ZY-33 plně osvědčila a lze věřit že i cenově bude přístupná amatérům v OK a přispěje k lepší propagaci OK ve světě.

Závěrem bychom chtěli doporučit firmě ZACH, aby uvažovala o možnosti rozšíření antény o jeden až dva pasivní prvky, které by mělo za následek zvýšení zisku, při ještě přijatelném PSV přes celá pásmá 14, 21 a 28 - min 28.7 MHz.

SMĚROVKA 145 MHz OK1UT

Ing.Jiří DRÁBEK OK1UT, Jaroslav PACOVSKÝ OK1WGW

Popisovaná anténa nahrazuje menší otočnou směrovku s vertikální polarizací a je určena zejména pro provoz FM v pásmu 145 MHz. Směrovost této antény bez použití rotátoru je zajištěna elektrickou změnou jednoho ze čtyř pasivních prvků reflektorů na direktor vůči zářiči uprostřed.

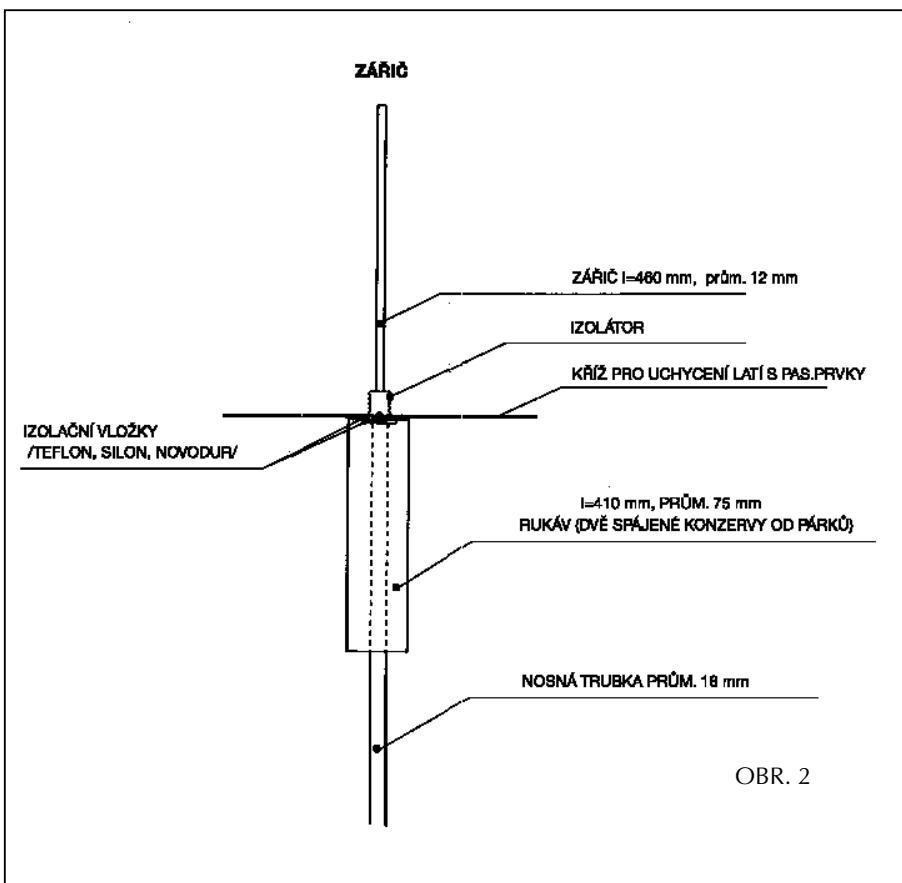
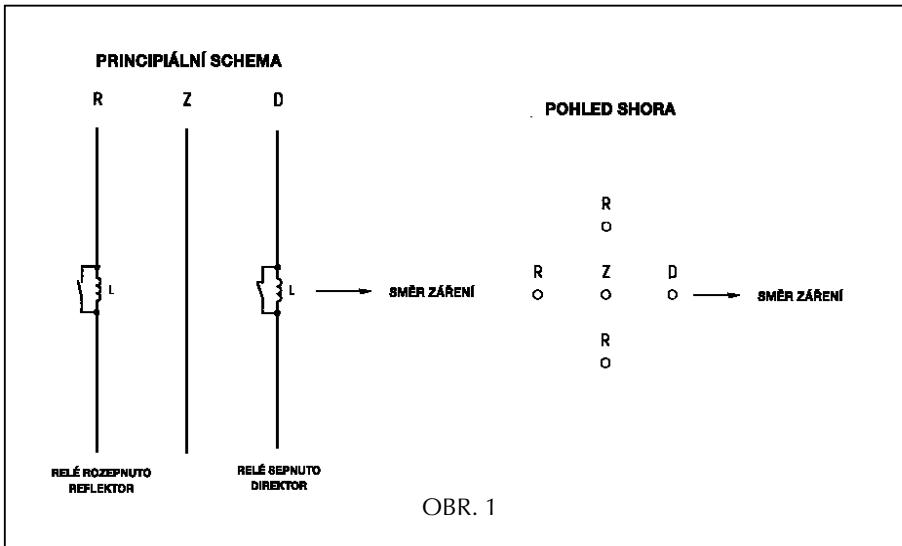
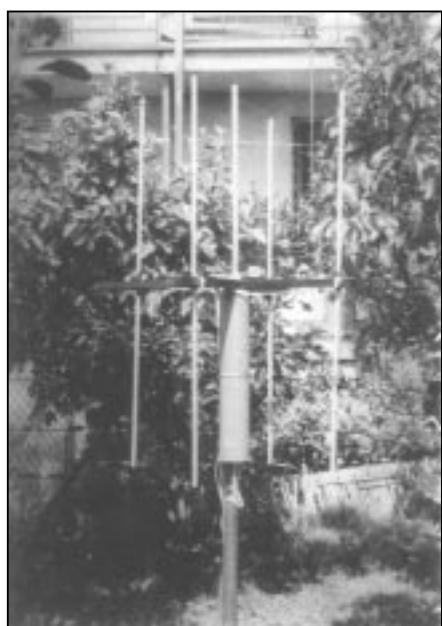
Princip této antény, jejíž schema je na obr.1, je následující: uprostřed je na izolátoru svíslý zářič, vůči kterému jsou po 90° do kruhu umístěny čtyři pasivní prvky. Pasivní prvky jsou všechny vyladěny pomocí indukčnosti L jako reflektor a zkratováním této indukčnosti L se pasivní prvek změní na direktor. Zkratování se provádí pomocí jazýčkového relé dálkově malým ss napětím.

Sepnutím jednoho ze čtyř pasivních prvků dosáhneme otáčení vyzařování vždy po 90° .

Předozadní směr je podle měření na S-metru měrného přijímače z S 3 na S 9 + 20 dB. Sestava zářiče je zřejmá z obr. 2.

Na izolátoru je upevněn zářič o průměru trubky 12 mm a délce pravky 460 mm. Izolátor je upevněn na nosné tyče o průměru 18 mm a mezi nosnou tyč a izolátor je připevněn kříž pro uchycení latí s pasivními prvky a dále trubkový rukáv o délce 410 mm a průměru 75 mm tvořící protiváhu k zářiči. Oba tyto prvky, t.j. nosný kříž i kovový rukáv musí být od sebe i od nosné trubky odizolovány pomocí izolačních nenavlhavých vložek.

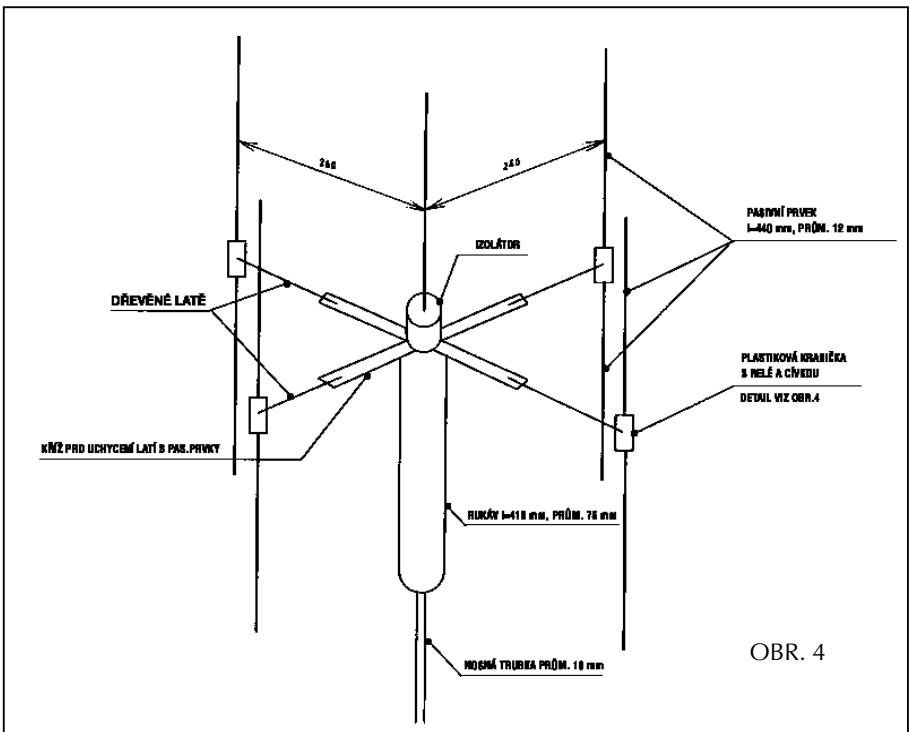
Provedení rukávu je zřejmé z obr. 2 a je vytvořen ze dvou prázdných konzerv od párků, spájených po celém obvodu.

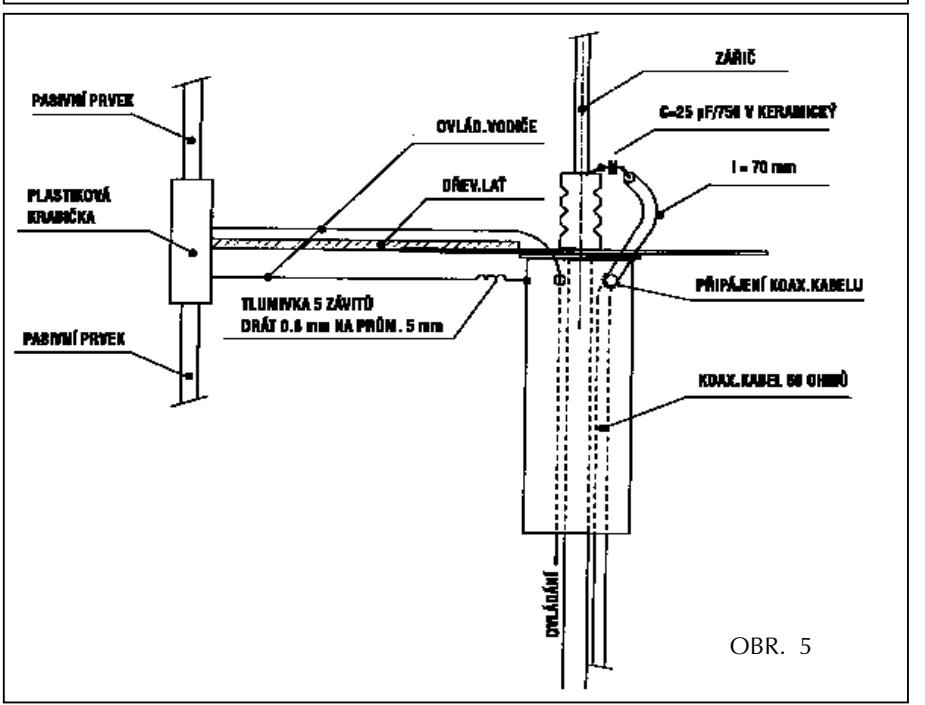
Celková sestava antény je na obr. 3.

Vzdálenost všech pasivních prvků od zářiče je vždy 260 mm. Relé a prodlužovací cívka L jsou umístěny v plastové krabičce, ke které jsou rovněž upevněny pasivní prvky o průměru 12 mm. Napájení jazýčkových relé je přes

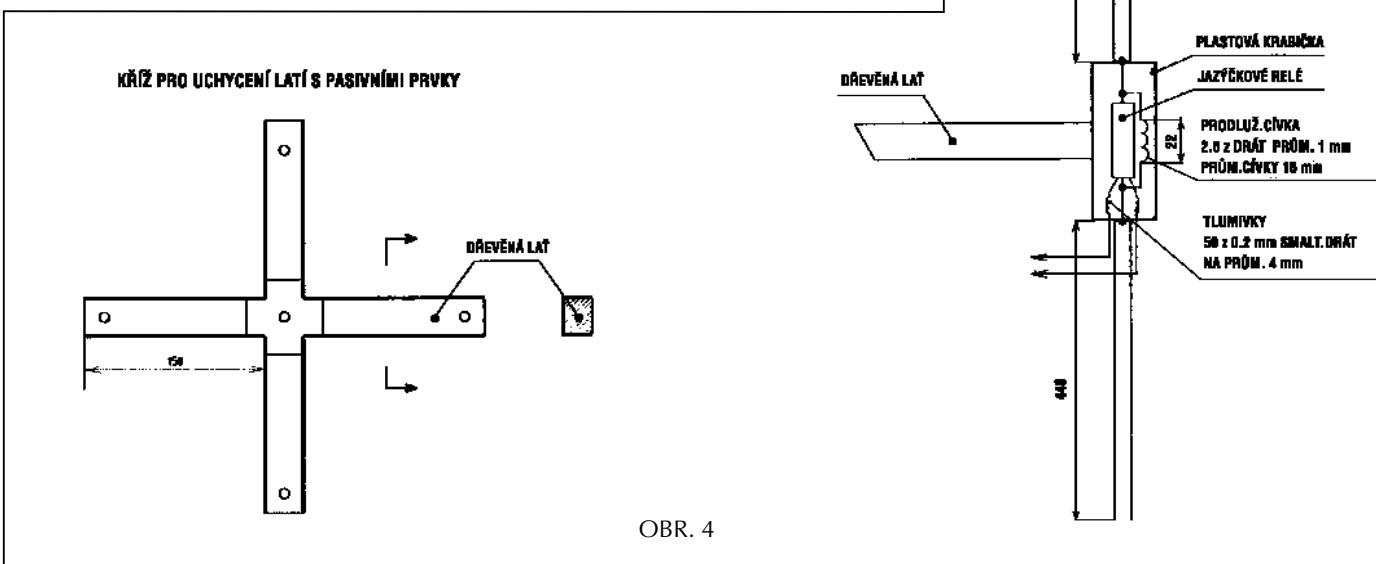
tlumivky uvnitř krabiček. Jeden vodič je použit jako společný, napojený na rukáv zářiče přes tlumivku a veden stíněním koaxiálního kabelu, druhý vodič je veden uvnitř rukávu spolu s dalšími třemi a koaxiálním kabelem k zařízení. Ovládací vodiče a koaxiální kabel jsou uchyceny k

OBR. 4

OBR. 5

OBR. 4

nosné trubce uvnitř rukávu. Ovládací vodiče pro relé použijeme nejlépe v jednom kabelu, který po průchodu rukávem zářiče rozdělíme k jednotlivým krabičkám s relé. Detailní provedení napojení v plastové krabičce včetně hodnot tlumivek a kovový kříž pro uchycení latí s pasivními prvky viz obr. 4, připojení koaxiálu k zářiči a napojení ovl. vodičů viz obr. 5. Vzhledem k použití malého ss napětí je možno pomocí vhodného přepinače a čtyř polovodičových diod (např. KY130/24) ušetřit další dvě žíly pro ovládání jazýčkových relé u ovládacích vodičů.

Vlastní zářič je elektricky zkrácený a je vhodné pomocí kapacitního trimru nastavit co nejlepší PSV a potom změřenou kapacitu nahradit pevnou kapacitou a dobře konzervovat vůči povětrnostním vlivům.

Rovněž tak dřevěné laťky pro uchycení pasivních prvků nutno dobře nalakovat impregnačním lakem.

Pro přepínání použijeme otočný 4-polohový přepínač se dvěmi sekciemi, kde jednou sekcí spínáme jazýčková relé a druhou sekcí indikační LED diody, event. jak bylo poznámeno výše, přepínač se třemi sekciemi a s přepínáním relé pomocí polovodičových diod.

Anténu v praxi úspěšně používá OK1IUT z Přelouče. □

DETAIL NAPOJENÍ PASIVNÍCH PRVKŮ

ZASE NĚCO O 24GHz

Ing.Pavel ŠÍR, OK1AIY

Mikrovlny představují pro mnohé radioamatéry stále něco nedostupného a obtížného. Pocit nedostupnosti a možná i zbytečnosti je ještě umocněn tím, že ještě v nedávné minulosti bylo takřka vše okolo mikrovln jak se říká „TABU“. A vezmemeli v úvahu obtížnost v získávání vhodných komponentů, které vlastně ani v okolním světě nebyly běžné a k tomu nesmírná náročnost konstrukcí - nelze se divit, že se do toho tak říkajíc nikdo moc nepouštěl.

Je to ale zákonitá cesta kupředu a to, co se odehrávalo ve „světě mikrovlnných technologií“ v posledních několika letech umožňuje i radioamatérům konstruovat moderně a na světové úrovni. Přecházet na stále vyšší pásmá a osvojovat si tam vše co známe z KV nebo i z populárního 2m pásmá je totiž jediná kvalitativní cesta a všechny okolní výmožnosti jako je paket, převaděče a majáky jsou nezbytné pomůcky, které ruku v ruce usnadňují tuto pro radioamatéry trnitou cestu.

O pásmu 24GHz bylo již psáno v Radioamatérském zpravodaji číslo 11-12/1989. Od té doby se hodně změnilo a v současné době je možné již navazovat spojení delší než z jednoho kopce na druhý. Aby byla informace ucelená, je nezbytně článek z RZ 11-12/89 zde přetisknout znova. Je to nutné i proto, že mnozí trpíme částečnou nebo i úplnou ztrátou paměti a nově příchozí už Radioamatérský zpravodaj neznají. Ohlédnutí zpět není ještě nostalgické vzpomínání a abychom lépe pochopili současnost, musíme znát dobře minulost.

Konstruktérská práce na VKV přináší vždy kus vzrušení. Pro většinu radioamatérů, kteří si dělají zařízení sami, jak se říká „podomácku“, je to tak velký kus práce, že když po několika měsících nebo i letech je zařízení hotové, je vlastně pro všechna pásmá od 2 m do pásmá, kam jsme se právě propracovali. Nesmíme přitom zapomenout na obtížnost, rostoucí nejméně s každým vyšším pásmem. Původně se myslelo, že 2krát vyšší kmitočet bude znamenat 4krát větší komplikace, skutečnost se však ukázala jako daleko horší.

Myšlenkou udělat zařízení pro 24 GHz jsme se spolu s OK1MWD začali zabývat v roce 1984, když už bylo zařízení pro pásmo 10 GHz tak zvládnuté, že s ním bylo možné navazovat v každém závodě spojení a sem-tam při zlepšených podmínkách, se podařilo udělat spojení delší - i na několik set kilometrů.

Zkušenosti z pásmá 3 cm tedy jakési už byly, ale že cesta nebude jednoduchá, jsme věděli již od začátku. Vždyť

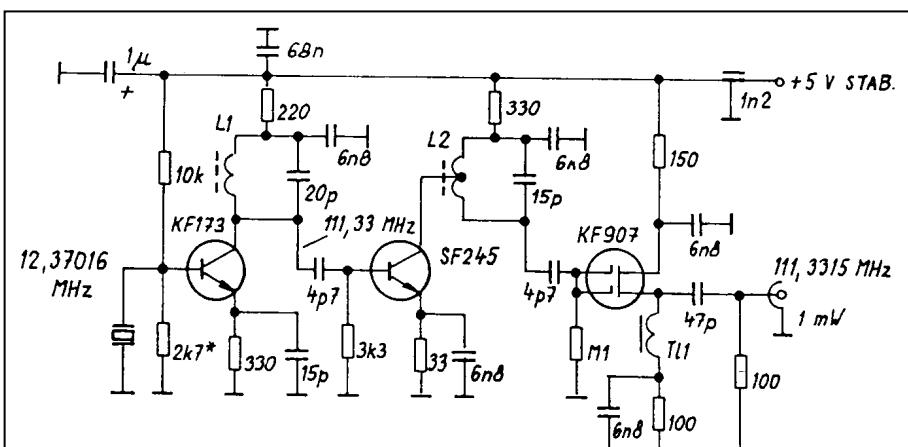
součástky pro 1,25 cm prakticky nejsou. Situace byla zcela jiná než v pásmu 3 cm, kde profesionálně je již technika zvládnutá 50 let a tu a tam se objevuje i nějaký vyřazený materiál. Prakticky nic z toho se však pro 24 GHz nedá použít, protože rozměry součástek pro pásmo 1.25 cm by měly být podstatně menší.

Přece jenom tu ale pro začátek něco bylo: např. malé sovětské diody (např. typu D403) i podobné jiné, určené pro směšovače a detektory v pásmu 18 GHz, které se koncem šedesátých let objevily ve výprodeji za několik korun. Pečlivé prostudování dostupných katalogů dávala určitou naději a první praktické zkoušky v pásmu 3 cm ukázaly, že diody jsou opravdu velmi dobré. V ročence Amatérského radia z roku 1973 jich je celá řada a jako nejlepší se nakonec osvědčila dioda typu DK-V8. Počítalo se rovněž s vyzkoušením Schottkyho diod pro 10 GHz, pro které takřka všechny „jsou funkční“ až do kmitočtu 40 GHz.

Podle možností jsme zvolili i koncepci jednotlivých transverzorů. Jeden byl navržen podobě jako pro 3 cm. Je-li totiž varaktrorový násobič a zároveň směšovač „povedený“, dává relativně dost velký výkon. Jestliže by se tento kombinovaný stupeň nepovedl, postačila by jeho funkce jenom jako násobič 9, jenž by vyprodukoval potřebný oscilátorový signál na kmitočtu 24,047 GHz. Směšovač byl pro začátek

podstatnou výhodu: vyžaduje totiž oscilátorovou injekci na polovičním kmitočtu, což je skutečnost tak lákavá, že stojí za to v tomto směru nějaký ten experiment udělat. Zhotovit „injekci“ na kmitočtu 12024 MHz je podstatně snazší, uvážíme-li že lze použít díly pro 3 cm; stačí jen změnit kmitočet oscilátoru a dodlatit poslední násobiče. Výkonu u takového oscilátorového řetězce lze dosáhnout rádu desítek mW a to je důležité zvlášť pro první pokusy, kdy jak víme, nebývá výkonu nikdy dost.

Mezifrekvenční kmitočet byl zvolen pro oba systémy 144 MHz. Není to sice zcela výhodné z hlediska „zrcadla“ a přísumívání, praktičtější by bylo např. 432 MHz, ale chtěli jsme se vyvarovat dalších komplikací a „vázat“ další pásmo. Navíc se to „z 2 m“ lépe dělá a zesilovač s KF907 pečlivě přizpůsobený ke směšovací diodě dokáže na tomto kmitočtu malý zázkrajk (Na 23 cm už musel být na zesilovači FET GaAs 3SK97 a přizpůsobení se zdaleka tak nepovedlo). Nebojte se však nízkých mf kmitočtů, je jen třeba „posadit“ pásmo tam, kde je při závodě volno, to znamená např. nad 144.5 MHz. Jinak je nebezpečí, že silné signály okolních stanic, které pronikají do sebelépe odstíněného dílu, budou slabý signál z vyššího pásmá spolehlivě rušit. Naproti tomu cílevědomé umístění začátků mikrovlnných pásem umožní pracovat od jednoho stolu na

Obr.1 Schéma zapojení základního oscilátoru (blok oscilátoru v termostatu, teplota nastavitelná v rozsahu 35 až 45 stupňů C). L1-L4 z drátu CuL o průměru 0.4 mm na průměr 5 mm, jádro N0, L2-4 ze stejným drátem na stejném průměru, odb. v 1/2 cívky, T11-8z, drát o průměru 10.2 mm CuL na ferit. tyče z materiálu H18, průměr tyčky 2 mm. Rezistor s hvězdičkou - odporník vyzkoušet.

uvažován jako průchozí (v cizí literatuře jej nazývají „probublávací“) s možností přimíchání SSB signálu při vysílání v případě, že by se výše uvedený násobič - směšovač nepovedl.

Druhý transverzor byl řešen podobně s možností využití dobrých vlastností subharmonického směšovače, jenž má jednu

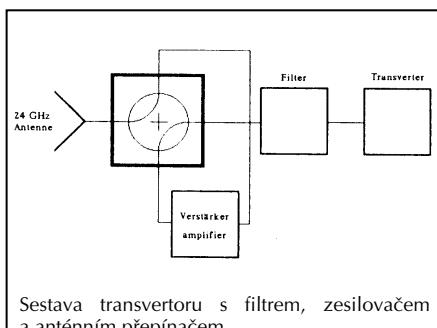
několika pásmech současně.

Znamená to tedy použít krystal o správném kmitočtu - a již je tu málem neřešitelná komplikace. Když se totiž dopočítáme nějakého přijatelného kmitočtu, potřebný krystal většinou není. Nejinak tomu bylo i v našem případě, ale nakonec se přece jen našel krystal kolem 12.37

MHz z vyřazené radiostanice, jehož kmitočet jsme vysokofrekvenčním výbojem posunuli směrem nahoru. Podmínkou je krystal ve skle. Ne že by to snad s výběrem v kovovém pouzdru nefungovalo, ale stabilita je přece jen horší a je třeba dělat vše proto, abychom signál nemuseli, jak se říká, honit po stupnici. Celý oscilátor i s násobičem a oddělovacím stupněm je umístěn v duralovém bloku, na kterém je přimontován termostat. Pro zajímavost je na obr. 1 zapojení, které se po mnoha pokusech ukázalo jako nejlepší. (A nedivte se tomu, prosím, všechna ostatní „progresívni“ zapojení byla nepoužitelná). Termostat není třeba zapínat např. při práci v místnosti, v níž je stabilní teplota a spojení, které děláme, je za několik minut hotové; pro práci v terénu je bezpodmínečně nutný. Příkon by měl být alespoň 5W, aby se blok dostatečně rychle vyhřál a je vhodné jej nechat zapnutý pro celou dobu závodu. Blok s termostatem by měl být obložen polystyrenem tloušťky asi 10 mm a uzavřen v další kovové skřínce.

Tím však starosti nekončí. Rozčarování je, když oscilátor sice „sedí“, ale kmitočet „jódluje“. Je veliké štěstí, když to správí jen výměna krystalu. Stabilizace napájecího napětí byla řešena jako dvoustupňová, při 5 V napájecího napětí dával celý blok dostatečný výkon a přitom se vlastní příkon tedy i zahřívání zmenšilo a ihned se to projevilo na lepší stabilitě. A ještě další dobrá zkušenosť - výborné stabilizátory pro tyto účely jsou naše MAC01. (Mají dokonce menší šum a lepší stabilitu než např. 78L10.)

To vše jsou vlastně jen kosmetické problémy, na které je čas, když už celé zařízení funguje. Než se na ně dostalo, uteklo v našem případě vlastně několik let. Prakticky tři roky nekonečné práce a experimentování bez měřících přístrojů jen s přípravky doma udělanými. Některé díly jsme vyráběli společně, některé vzhledem

Sestava transvertoru s filtrem, zesilovačem a anténním přepínačem.

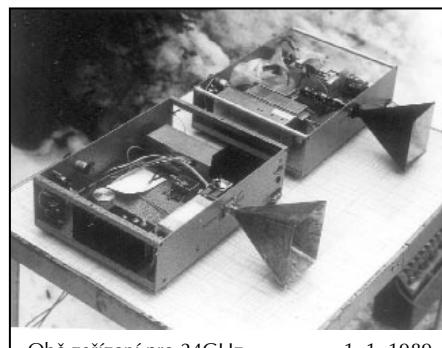
k odlišnému kmitočtovému plánu (obr.2) si vyráběl každý sám. Práce to byla opravdu zdlouhavá a někdy i celý měsíc usílí vyšel naprázdno, když se v dalších zkouškách ukázalo, že předpokládaný změr nevyšel a že, jak se říká, „tudy cesta nevede“.

Jako „ideový vzor“ nám posloužil popis v časopise DUBUS (od DB6NT), ovšem tímto způsobem nešlo v našem případě postupovat, protože součástky použité ve vzorku jsme prostě neměli.

Koncem roku 1987 už byla zařízení mechanicky i elektricky v tak pokročilém stavu, že mohlo být přikročeno k první praktické funkční zkoušce. Samozřejmě se nedalo čekat, že se obě zařízení proti sobě nasměrují a všechno půjde zcela samo. Abychom se vyhnuli zdlouhavému týpání a zbytečnému ztrácení času, byla vypracována „metodika“, co všechno musíme udělat, abychom se na pásmu vůbec našli. Digitálním kmitočtoměrem jsme změřili kmitočet oscilátorů v obou transvertorech a spočítali, kam „padne“ začátek pásmá na stupnici transvertorového transceiveru a kde se tedy musíme hledat. Silné signály jsme ani nečekali a do konce jsme oba transvertory museli propojit přímo kusem vlnovodu, abychom se po několika hodinách asi 30 kHz od vypočítaného kmitočtu vůbec našli. To byl důležitý moment v celém

dlouhém konání a pak už události dostaly rychlý spád. Ještě důležitá kontrola přeladění o několik kHz - přesně o tentýž kmitočet bylo třeba doladit druhé zařízení a pak následovalo nastavování všech prvků na nejsilnější signál střídavě na jednom a druhém zařízení. Po několika minutách se úroveň signálů zvětšila natolik, že mohl být odstraněn kus propojovacího vlnovodu a namontovány antény typu „horna“. A tak mohlo být uskutečněno první spojení SSB mezi OK1MW D a OK1AIY/p. Bylo to 5. 12. 1987 v Jičíně.

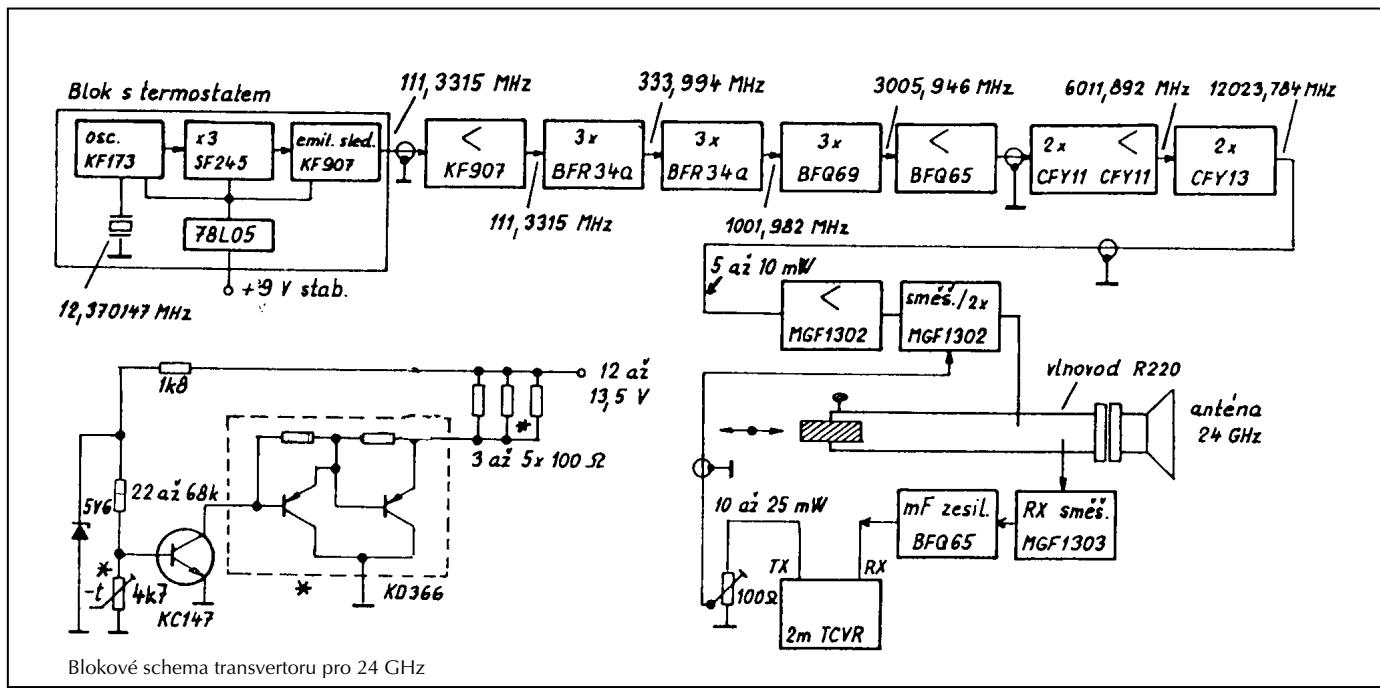
Signály byly tak slabé, že spojení bylo jenom z jednoho konce stolu na druhý, ale pro začátek to byl vlastně úspěch. Ukázalo se, kde je třeba zlepšovat a tak po několika týdnech už bylo možné komunikovat na

Obě zařízení pro 24GHz 1. 1. 1989

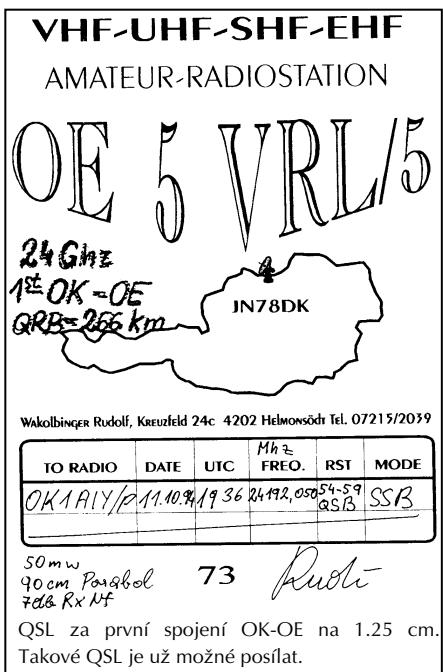
větší vzdálenost - pro nasazení do závodu to ještě nebylo. Mezitím bylo uvolněno pásmo 5760 MHz, takže bylo třeba zvládnout celou problematiku znovu; dík zkušenostem právě z pásmá 24 GHz se to povedlo velmi rychle, takže po dvou měsících práce již bylo možno uskutečnit první spojení SSB a při první příležitosti udělat na 6 cm spojení i v závodě.

Také bylo třeba zlepšovat zařízení pro 3 cm, lépe řečeno udělat zařízení zcela nové koncepce, takže se na 24 GHz jaks trochu pozapomnělo.

Blokové schema transvertoru pro 24 GHz

Zlepšily se však konstrukční možnosti použitím tranzistoru FET GaAs, které se dík sníženým cenám staly dostupnějšími. A protože se zařízení na 3 cm docela vydařilo, pustil jsem se do podobného transvertoru i pro pásmo 1.25 cm. Popisy od DB6NT v časopise DUBUS byly natolik inspirující, že bylo jasné, „jak na to“, ovšem přesně podle této popisu nebylo možno postupovat a tak jednoduchý transvertor opět nakonec vypadal docela jinak. Směšovač s MGF 133 dodává zatím výkon jen 20 až 30 mikroW, tentýž tranzistor je i na vstupu. Celkem je proveden technikou plošné montáže na oboustranně plátovaném Duroidu tloušťky 0.25 mm.

Protože už bylo druhé zařízení „po ruce“, nebyl takový problém s nastavováním. Každý zásah bylo možné ihned ověřit, takže po několika měsících bylo možné zkoušet opravdové spojení na větší vzdálenost. Oba transvertory je možno přes stejně konektory připojit ke kterémukoliv zařízení pro 2 m, používanému i v naší kolektivní stanici. Pro dokončení příprav bylo využito několik volných dnů o vánocích 1988 a pak jsme jen určili den pokusů (zakončit úspěšný rok a udělat spojení na Silvestra nebo zahájit sezónu roku 1989?) Milan, OK1UFL, se rozhodl pro druhou možnost a tak 1. ledna 1989 bylo uskutečněno oboustranné spojení SSB na vzdálenost 80 m. Jedno zařízení bylo v místnosti, druhé na konci zahrady. Ihned jsme vyzkoušeli účinek okenních skel a ověřili stabilitu transvertoru, který ležel několik hodin na sněhu. Stabilita byla dobrá, signály kvalitní, ale velmi slabé. Pokusy celému kolektivu „učarovaly“ a tak se všichni pustili do práce. Místo „horny“ byly vyzkoušeny parabolické antény o průměru 50 a 75 cm se štěrbinovými ozávoči - vše snadno demontovatelné a zaměnitelné. 26. února měla nastat „hodina pravdy“ - vzdálenost přes údolí

mezi naším klubovým QTH v Křížlicích a Beneckem byla 6 km. Počasí nám příliš nepřálo a ledový vítr ochladil nezakrytý blok oscilátoru natolik, že jej prostě termostat nestáčel vyhřát a jeho kmitočet na 111.3315 MHz „utekl“ o 1.2 kHz. To už stačilo, aby protistánice „utekla ze stupnice“. Nezbývalo tedy než jet zpět do Křížlic; ochlazený oscilátor ještě nějakou chvíli i v místnosti držel nesprávný mitočet, takže závada byla kmitočtem vydělána ihned zjištěna.

Po zakrytí a prohřátí bylo zařízení v zapnutém stavu převezeno opět na Benecko a po umístění na stativ jsme okamžitě udělali spojení. Směrování parabolických antén je třeba nastavit parabolou i v tomto směru). Je velmi výhodné nastavit antény vzájemně na 3 cm a teprve pak přejít na pásmo vyšší, což se osvědčilo při pokusech s DB6NT. Překlenutá vzdálenost 95 km je sice v současné době rekordní, rezervy v signálech však dávají naději udělat spojení delší. Úspěšně proběhlo i soutěžní spojení během Polního dne, takže do soutěžní výsledkové listiny přibyla další rubrika..

A zde podstatná část článku v RZ končí. Mezitím uběhlo opět několik let, změnilo se mnoho mezi lidskými vztahy i mezi celými národy. K dobrému se změnily i konstrukční možnosti. Některé součástky přestaly mít strategický význam a lze je koupit jako běžný instalacní materiál. To umožnilo další zlepšování transvertoru po 1.25 cm. Přibyl třístupňový zesilovač s otočným anténním přepínačem, kterým se zařazuje za stávající směšovač při vysílání a před něj při přepnutí na příjem. Jeho konstrukce je popsána na str. 151 a 154 v /1/. Z původního výkonu asi 0.5 mW stoupil výkon si na 4mW a odpovídající zlepšení - asi 2 stupně. S se projevily příznivě i na přijímací straně. I spojení na krátkou vzdálenost se dělala snadněji, nemuseli jsme se již tak dlouho na pásmu hledat a původních 6 km bylo protaženo z Křížlic na Zvičinu a na Sněžku. Poslední zmíněné spojení dokonce nebylo ani na přímou viditelnost, ale za terénní překážkou. O polním dni 1991 dosáhl 1. místa OK1KFL z QTH na okraji silnice v Horkách u Staré Paky za spojení na Zlaté návrší a na Sněžku. Další zlepšení, ale vyžadovalo další práci. Chyběl zdroj stálého signálu, a tak nezbýlo než zhotovit maják. Nový maják dávající signál na 6.3 i 1.25 cm dostal později značku OKOEL. Teprve teď se otevřely další možnosti. S přijímací částí si bylo možné doslova hrát celé dlouhé hodiny. Maják poskytoval stabilní signál a zařízení mohlo být testováno smontované s anténou na stativu v místnosti tak, jak bude používáno v praxi. To byl v práci nevidaný kvalitativní krok a konečně tu byla příležitost vrátit se k transvertoru pro 10368 MHz a aplikovat na vstup část satelitního vstupu, jednotky. Co takový 3 stupňový zesilovač s HEMTY s citlivostí už tak

dobreho transvertoru udělal si lze představit a už bylo jasné, proč jinde po světě jezdí na 3 cm jako u nás třeba na „semidesátce“. Hi. Představa zlepšit takto zařízení s po 24 GHz byla tak lákavá a současná konstrukce s přepínačem se proto vlastně nabízela, že po několika měsících přibyl další zesilovač i zde. Výkon teď byl už asi 20 mW odpovídající zlepšení příslušně zlepšilo i vstupní citlivost, která se již nyní dala srovnávat s 3 cm transvertorem. Výsledky rekonstrukce byly prakticky ověřovány při závodech, kde na vzdálenost 6-20km již jedna ze stanic mohla pracovat bez antény - jen na samotný vlnovod. Velkým překvapením bylo 5 soutěžních spojení o letním BBT 1994 z Klínovce a QTO 227 km dlouhé bylo nejdělším spojením v závodě.

Vhodnými protějšky pro nějaké to DX spojení z Benecka byly dvě stanice. DB6NT s vynikajícím zařízením a největšími zkušenostmi jenž je vlastně „duševní otec“ všech konstrukcí a OE5VRL, který má zařízení pro 1.25 cm jen krátkou dobu a dělal jen několik místních spojení. Faktem je, že zlepšené podmínky v šíření se tvoří častěji do Rakouska. O tom jsme se již přesvědčili mnohokrát a záleželo jen na tom, kdy bude první příležitost. Jedna z takových lepších meteorologických situací se vytvořila 11. 10. 1994 kdy po prověření v pásmu 23.13 a 3 cm bylo jasné, že ten správný okamžik „možná“ nadešel a stojí za to spojení zkoustit. Postup byl převeden jasný a bylo potřeba jen neudělat někde chybu. Přesné nasmrkování antén na 3 cm, pak přechod na 24 GHz. Prvních několik minut bylo nejistých, ale pak se signál od OE5VRL objevil asi 30 kHz od domluveného kmitočtu. Pak ještě nezbytná oprava nasmrkování paraboly v obou rovinách a to už byl signál v plné síle. Spojení trvalo asi 3/4 hodiny, proběhlo SSB a oba jsme si ho jak se říká vychutnali. Signál kolísal oproti 3 cm asi o 3 S, byl kmitočtově stabilní a chvílemi velmi silný. Je jen škoda, že zlepšení podmínek šíření se u nás v posledních létech nedělá tak často jako tomu bylo v sedmdesátých letech. Bylo by pravděpodobně dalekých spojení hlavně v pásmu 10 GHz uděláno víc.

Ale co není dnes, může být zítra. V tom správném „skalním“ radioamatérském sportu je stále cesta dopředu otevřena všem, kteří tu hledají kus dobrodružství. A největší radost je z vlastní práce. Ta se nedá koupit, tu Vám i ten nejusměvavější prodejce k novému Kenwoodu nepřiblíží...

Literatura:

1 Radioamatérské konstrukce pro mikrovlnná pásmá - P. Šír, vydalo AMA 1992

PŘIJIMAČ R5A

B.

Přijimač R5A byl vojenský, polní, přenosný, malý krátkovlnný komunikační přijímač, s bateriovým napájením. Může být používán ve stabilním - pevném i mobilním provozu. Pracovní rozsah má od 1,5 MHz do 22 MHz. První zpráva v dokumentaci o zahájení jeho vývoje je z roku 1959. Rok výroby 1962. Vývoj a výroba byla zahájena ve „VEB Entwicklungswerk-Funkmechanik Leipzig“ (Vývojový závod - Rozhlasová technika Lipsko, býv. NDR). Do ČSSR byl dodáván s popisy v češtině, s našími normalizovanými vojenskými samopínačími zdírkami a s některými součástkami TESLA a METRA. V naší armádě sloužil řadu let. Před pár lety byl z armády převeden do radioklubů. Amatéři tak získali za výhodnou cenu (kolem 300 Kčs) přijímač, který byl-li v pořádku, překvapil svými parametry.

puštěného šroubu vpravo vedle stupnice. Princip je podobný jako u přijímače R4.

U hrubého ladění je nepatrny mrvý chod, u jemného ladění mrvý chod není. Poměr převodů je u jemného ladění 720:1 (!) a u hrubého ladění 11,1:1. U nižších přijímačů kmitočtů je vzdálenost dílků stupnice 10 kHz, u vyšších kmitočtů 20 kHz až 100 kHz. Vlastní stupnice na pásku 10 mm širokém je nanešena na světlém matova-ném bílému podkladu, neleskne se a neodráží světlo, neoslnhuje (a v případě potřeby) je osvětlena zmáčknutím tlačítka. Osvětlovací žárovka („sufitka“ 12 V/3 W) se pohybuje - je unášena - nad stupnicí spolu s ukazatelem, takže při ladění vzniká zajímavé a důvěrné osvětlení.

Vstupní obvody, t.j. vý zasilovač, směšovač a pomocný oscilátor, jsou umístěny na otočném, zakrytém a stíněném bubnu-

odstínenem. Rozměry: šířka 370 mm, výška 153 mm a hloubka 320 mm. Hmotnost přijímače bez příslušenství je 13 kg. Teplotní odolnost je od -25°C do 40°C. Požadavky na kvalitu přijímače (odolnost, otřesy, nárazy, pády apod.), byly stanoveny zvláštními a všeobecnými normami.

Dodávané příslušenství bylo: antény dlouhá drátová a prutová (svazková), šroubovák a klíč, dvoje sluchátka o impedanci 4 kilohmy, skříňka se zdroji-akumulátory a dva přívodní kabely s „leteckými“ šestipólovými zástrčkami, zajištěními proti samovolnému uvolnění. Krabice s nahradními a záložními díly obsahovala: sadu plynотěsných niklkad-miových akumulátorů, PKJ 832 kHz, 7 elektronek, 9 tranzistorů, 6 žárovek, 3 doutnavky a 3 ovládací knoflíky.

Na levé horní straně přijímačové skříně je připevněn úhelník pro prutovou anténu. Na předním panelu nahoře odleva nacházíme: antennní svorku-zdířku na izolátoru z vf keramiky, zemnící svorku, záhytný držák-uchu (zde pozor - berme držák zespodu, jinak se těžko dostaneme z jeho objetí!!!). Dále to jsou třemi pružným gumovým těsnícím krytem - ne ale u jiných výrobních sérií - ochráněna tlačítka osvětlení stupnice a kontrolního voltmetu pro rozsahy 1,25 V a 4,2 V. Uprostřed je stupnice se šroubem vpravo k jemnému mechanickému dodádání stupnice přijímaného kmitočtu. V dolní části panelu je jemné a hrubé ladění stupnice v jednom knoflíku zapínáno povytažením zdířky pro připojení sluchátek. Jiné provedení má zvláštní kulaté šestipólové přístrojové zásuvky s pérovaným víčkem (Sach.Nr.064.00 - 0001). Asi uprostřed je přepínač rozsahů otáčející karuselem, vpravo od něj přepínač provozů, dále knoflík nastavení hlasitosti (případně ruční vf zesílení) s tahovým vypínačem a čtyřhranný miniaturní kontrolní voltmetr, výrobek METRA Blansko, (22x22 mm, citlivost 500 mA). Uzavřením víka se přijímač automaticky vypne - víko tlačí na knoflík hlasitosti.

Samostatná baterie B1 napájí žhavení elektronek 1,2 V/0,4 A. Druhá samostatná baterie B2 sérioparalelně zapojená 7,2 V/0,15 A napájí obvody osazené tranzistory, t.j. druhý MF zesilovač, nf zesilovač a napěťový měnič-transverzor, na jehož výstupu je kladné anodové napětí 60 V pro elektronky. Vf stupně jsou osazeny elektronkami, druhý směšovač, nf zesilovač a měnič mají 9 kusů Ge tranzis-

Obr. 1. Přijímač R5A ze předu. Zásuvky pro připojení sluchátek nebyly určeny pro provoz v ČSSR.

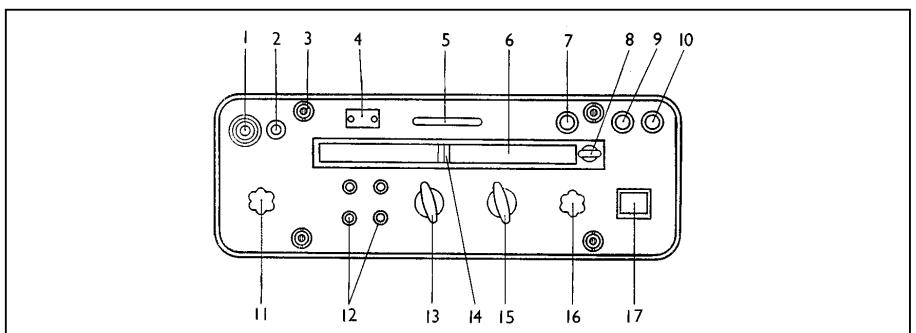
Jeho rozsahy v MHz jsou:

1. 1.45 - 2.4
2. 2.2 - 3.75
3. 3.6 - 5.8
4. 5.6 - 9.2
5. 8.8 - 14.3
6. 13.8 - 22.5

Přijímač umožňuje příjem signálů A1, A2 a A3 (podle CCIR) pomocí složitého třísegmentového přepínače provozu. Je určen pro nepřetržitý provoz s minimálním ohřevem součástí. Pro příjem A1 a A2 je použit vestavěný tónový filtr. Při příjemu A1 je použito dvojí směšování. Dále má vestavěnou napěťovou ochranu, takže může pracovat v bezprostřední blízkosti vysílače, případně v prostředí s elektrostatickým polem. Vlastní napájecí zdroje - akumulátory, nejsou součástí přijímače, jsou umístěny mimo v pouzdře a s přijímačem jsou propojeny kabelem. Akumulátory B1 a B2 vystačí svojí kapacitou na 24 hodinový nepřetržitý provoz. Pracuje-li jako stacionární přijímač, je napájen z cizího vedlejšího zdroje s větší kapacitou.

Precizní mechanický převod ladění ve spojení s dostatečně dlouhou (okénko 190 x 32 mm) stupnicí, umožňuje velmi jemné a hrubé ladění a odečítání. Přesné dodádání se děje mechanicky, zatlačením a manipulací za-

karouselu. Dodrží-li se mazací předpis, pak jde mechanika „jako po másle“. Pozoruhodný je „věčný“ náhon stupnice z tenkého fosforbronzového pásku, který současně unáší stupnicový ukazatel s osvětlovací žárovkou. Ostatní díly přijímače se dají pohodlně vyměnit. Protidešťová konstrukce přijímače je vyrobena z lehkých slitin. Panel a skříň jsou stříkány kladivkovým lakem s olivově zeleným

Obr. 2. Umístění ovládacích prvků na předním panelu přijímače R5A

- 1) antennní svorka, 2) zemnící svorka, 3) upevňovací šroub, 4) typový štítek, 5) držák, 6) stupnice, 7) tlačítko osvětlení, 8) mechanické dodádání stupnice, 9) tlačítko voltmetu rozsah 1,2 V, 10) tlačítko voltmetu rozsah 7,2 V, 11) ladění, 12) zdířky sluchátek a linkového výstupu, 13) přepínač rozsahů, 14) ukazatel stupnice, 15) přepínač provozů, 16) nf zesílení, 17) kontrolní voltmetr

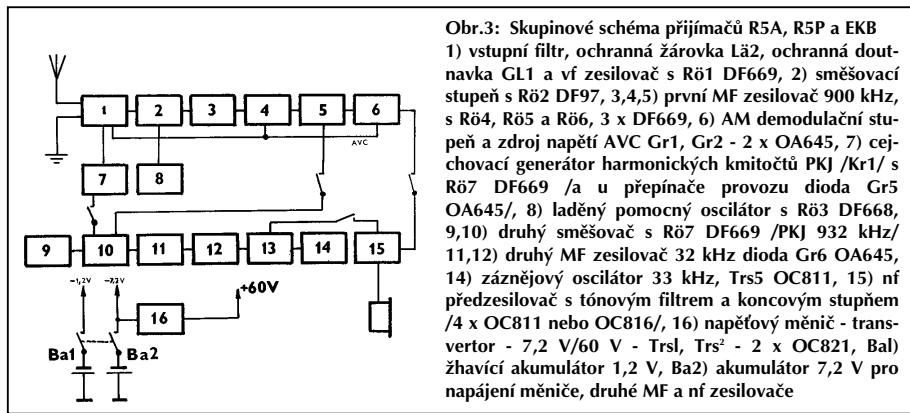
torů typu PNP a ještě šest diod.

Z elektronek byly použity - tehdy v býv. NDR moderní - závodem „Werk VEB Röhrenwerk RWN Neuhaus“ ohlášené v roce 1956 - celoskleněné subminiaturní elektronky (oválný tvar $9,8 \times 7,3$ mm, délka 38 mm) bateriové pentody s pěti drátovými vývody, dlouhými 32 mm. (Pro zajímavost: ekvivalentními elektronkami se v USA ozasovaly přístroje od roku 1941.) Pro řízení stupně to byla DF97 pro směšovač (s vyhovující směšovací strmostí a se souhlasným žhavicím napětím ostatních elektronek), u které je pro získání poměrně velkého záporného mřížkového předpětí, vyžadujícího max. směšovací strmost, odvážně použit velký svodový mřížkový odpor R6 - 2M2. Tyto bateriové přímo žhavené elektronky měly sice malé žhavící napětí 1,25 V a žhavící proudy 0,05 A až 0,1 A, tím ale i malé dovolené toleranční pole žhavicího napětí. Proto vyžadovaly žhavící baterii - nikl-kadmiový akumulátor s vybíjecí charakteristikou mírně a liberálně klesající a s dostatečnou kapacitou. Poklesne-li žhavící napětí, elektronka ztrácí svůj výkon, což se ihned pozna (proto má přijímač kontrolní voltmetr) - přezhavení „vylepší“ parametry přijímače, ale zase se podstatně zkracuje životnost elektronky. To je důležitý poznatek pro mladé „polovodičové amatéry“ vlastníků R5A, kteří nemají zkušenosť s bateriovými elektronkami.

Z tranzistorů to jsou typy PNP OC811 nebo OC816, OC821 diody OA645 a OY102 (nebo GY102, nebo TESLA 43NP75).

Podívejme se na skupinové schéma přijímače podrobněji: z antény se nesymetrickým nízkoohmovým vstupem 70 ohmů přivádí přijímaný signál (přes vícenásobný anténní filtr-odladovač L1 až L3, C1 až C6 - jehož sladovací kmitočty nejsou uvedeny na zdířku izolované umístěnou na subpanelu vedle Rö2, na vstupní anténní cívku karuselu. Protipoškození vstupních obvodů elektrostatickým nábojem (tak časté u přijímačů LAMBDA), je vstup chráněn miniaturní doutnavkou GL1 typ BS42-00. Důležité upozornění: na originálním schématu je chyba (!) v obvodu ochranné žárovky Lä2 (malá „sufitka“ 40 V/10 W) mezi anténním vinutím a anténním filtrem. Podle schématu se spoje mezi vývodem označeným „2“ a výstupem anténního filtru se musí zrušit; žárovka je jím zkratována a vývod „2“ pak spojí s kostrou. V testovaném přístroji, který byl k dispozici, je žárovka Lä2 zapojena obráceně: vývod „1“ vstupní cívky karuselu je přímo připojen na anténní filtr, vývod „2“ je veden na žárovku a druhý vývod žárovky je připojen na kostru.

Vstupní laděný vf zesilovač je osazen Rö1 DF669, směšovač s Rö2 DF97 a pomocný oscilátor s Rö3 DF668. Jejich obvody jsou umístěny na karuselu, jsou snadno přistupné pro naladění okénky v krytu. Směšovač dostává dva signály: přijímaný jde na první mřížku DF97, druhý z pomocného oscilátoru Rö3, který kmitá o MF kmitočet výš, na třetí mřížku DF97. Všechny vf obvody mají kromě vlastního kondenzátoru (triál 3 x 9 až 37 pF) ještě malý doladovací trimr 3-15 pF, v oscilátoru „zkracovací“ kondenzátory s tolerancí 2% a pochopitelně cívky s feritovými jádry. V anodovém obvodu směšovací elektronky je primární vinutí prvního MF transformátoru, naladěného na kmitočet 900 kHz. Následuje třístupňový MF zesilovač s elektronkami Rö4, 5 a 6 - 3 x DF69 a obvody vázané a impedanči přizpůsobující kapacitně induktivní vazbou - tudíž se stálou šíří přenášeného pásmá: při A2 a A3 4,5 kHz ± 500 Hz. Poslední AF transformátor s vinutím Sp28 a Sp29 má demodulační AM obvod s GE diodou Gr2 OA645 a zdroj řídícího AVC napětí s další diodou Gr1 OA645. Nf signál je veden na regulátor hla-

Obr.3: Skupinové schéma přijímače R5A, R5P a EKB
1) vstupní filtr, ochranná žárovka Lä2, ochranná doutnavka GL1 a vf zesilovač s Rö1 DF669, 2) směšovač steupeň s Rö2 DF97, 3,4,5) první MF zesilovač 900 kHz, s Rö4, Rö5 a Rö6, 3 x DF669, 6) AM demodulační stupeň a zdroj napětí AVC Gr1, Gr2 - 2 x OA645, 7) cejchovací generátor harmonických kmitočtů PKJ /Krl/ s Rö7 DF669 /a u přepínače provozu dioda Gr5 OA645/, 8) laděný pomocný oscilátor s Rö3 DF668, 9,10) druhý směšovač s Rö7 DF669 /PKJ 932 kHz/ 11,12) druhý MF zesilovač 32 kHz dioda Gr6 OA645, 14) záznamový oscilátor 33 kHz, Trs5 OC811, 15) nf předzesilovač s tónovým filtrem a koncovým stupněm /x OC811 nebo OC816/, 16) napěťový měnič - transverzor - 7,2 V/60 V - Trs1, Trs² - 2 x OC821, Bal) žhavící akumulátor 1,2 V, Ba2) akumulátor 7,2 V pro napájení měniče, druhé MF a nf zesilovače

sitosti - potenciometr P2 50 l/log. Dále je signál přiveden přes složitý třísegmentový třípatrový přepínač na vstup nf předzesilovače s tónovým filtrem (1 kHz šíře pásmu 200 Hz) a dále na zesilovač (2 x OC811 nebo OC816) a na symetrický koncový nf zesilovač (2 x OC811 nebo OC816) s pozoruhodným subminiaturním výstupním transformátorem s výstupem o impedanci 600 ohmů. Jeho kmitočtová charakteristika je rovná od 300 Hz do 3,5 kHz, při zkreslení asi 0,5%.

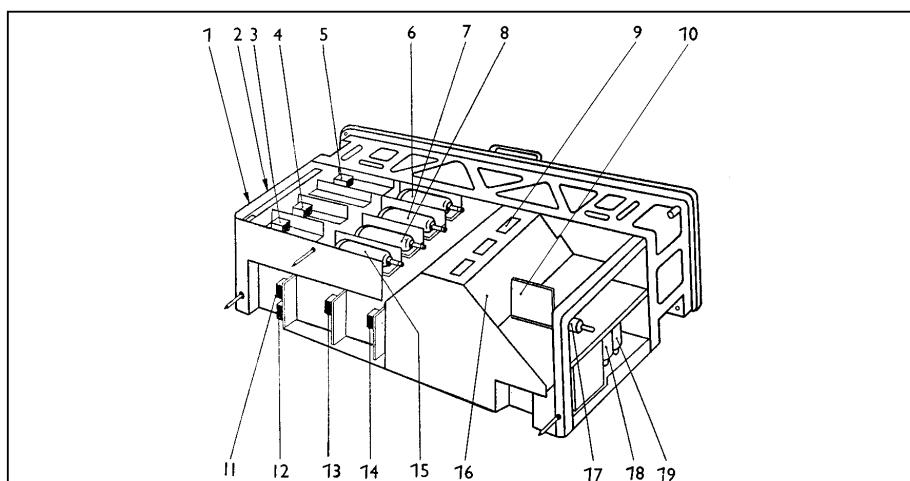
Cejchovací generátor - generátor - generátor značek - je osazen elektronkou Rö7 DF97 (druhý směšovač) s kmitočtem stabilizovaným PKJ Krl 932 kHz (Typ QDS19), zapojeným mezi první a druhou mřížku DF 97. Signál je odebírána z „anodového“ sekundárního vazebního vinutí cívky Sp30 v poloze provozního přepínače „Cejchování“ na nulové zázněje (černý trojúhelník) a přiveden na diodu Gr5 (OA645). Přes malou kapacitu C3 10 pF je signál přiveden na vstupní anténní filtr. Díky zkreslení diodou vznikne kmitočtové spektrum - počet harmonických násobků PKJ, jimiž je přijímač cejchován. Se zvyšujícími se kmitočty rozsah přijímače stoupá i počet cejchovacích bodů. Na prvním rozsahu je jeden bod, na posledním rozsahu pak 10 bodů. Protože jsou od sebe vzdáleny téměř jeden MHz (932 kHz), nemůžeme se mylit. Stupnici doladíme mechanicky šroubem.

Příjem nemodulované telegrafie A1 nepoužívá klasického BFO. MF kmitočet z posledního MF transformátoru 900 kHz se vede na vývod „M2“ samokmitajícího směšovače s elektronkou Rö7 DF669, pomocí děliče kapacitního C105 a C106. Její oscilátor

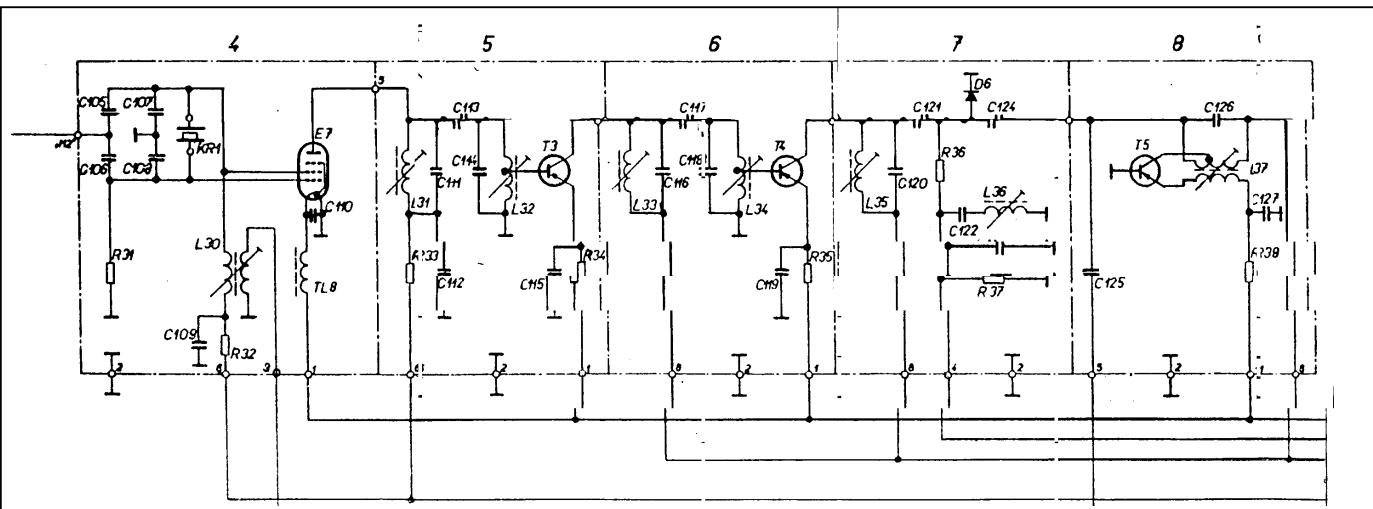
je, jak víme, stabilizovaný RKJ 932 kHz. Rozdílový MF kmitočet 32 kHz - druhý MF v přijímači - je veden na dvoustupňový tranzistorový zesilovač v zapojení se společnými emitory s Tr3 a Tr4 (typy OC816). MF transformátory mají pevnou kapacitní vazbu. Trs5 je pomocný oscilátor kmitající na kmitočtu 33 kHz. Oba signály 32 kHz a 33 kHz jsou vedeny na diodu Gr6 (OA645) - třetí směšování. Vzniklý kmitočtový rozdíl slyšitelného zázněje 1 kHz je veden přes provozní přepínač na C125 a dále na nf zesilovač. Aby se zabránilo vstupu 32 kHz do nf zesilovače, je do obvodu zařazen sací obvod - sériový odlaďovač, naladěný na 32 kHz (Sp36, C122).

Při přímu A1 je AVC odpojeno a vý řízení („hlásitosti“) se děje druhým z tandemových potenciometrů R54/100 k) na společné ose s potenciometrem R52 (50 k log). Mění se záporné mřížkové předpětí u elektronek Rö1, 4, 5 a 6. Jedná se o relativně širokopásmový vstup se šíří pásmu 9 kHz, převedený na druhý směšovač a na druhý MF zesilovač 32 kHz se šíří pásmo 1 kHz ± 200 kHz. Jak ukazuje praxe, tento způsob přeměny A1 se osvědčil.

Proudový zdroj - měnič - transverzor - je běžného zapojení: oscilátor s tranzistory Trs1 a Trs2 (2 x OC821) se zdvojovává napětí Gr3 a Gr4 (2 x DY112, nebo TESLA 43NP75). Podrobnosti o měniči budou popsány dále v popisu přijímače R5 při A1 asi 1 mV, při A2 a A3 asi 4 mV, nebo lepší. Vztaženo k odstupu šumu 10dB při hloubce modulace 30% na úrovni 0dB na zatěžovacím odporu 600 ohmů. Kmitočtová stabilita přijímače při 25°C až 40°C je 1.10^{-3} nebo menší. Selektivita při přímu A1 - při 10 MHz asi 50 dB při kmitočtech nad 10 MHz asi 35 dB.

Obr. 4: Zadní část přijímače R5A, vyjmuté z krytu
1,2) napěťový měnič, Trs1, Trs2 - 2 x OC811, 3,4) MF zesilovač 32 kHz Trs3, Trs4 - 2 x OC811, 5) oscilátor 33 kHz Trs5 OC811, 6) poslední stupeň MF zesilovače 900 kHz - Rö4 DF669, 7,8) MF zesilovač 900 kHz - Rö5, Rö4 - 2 x DF669, 9) přístup k ladění vf obvodů, 10) stínící přepážka, 11,12) nf koncový stupeň Trs8, Trs9 - 2 x OC811 /nebo 2 x OC816/, 13,14) nf předzesilovač Trs7 - OC811 /OC816/, 15) druhý směšovač, oscilátor řízený PKJ /Krl/ 932 kHz - Rö7 DF669, 16) kryt karuselu, 17) laděný vf předzesilovač Rö1 - DF669, 18) první směšovač Rö2 DF97, 19) pomocný oscilátor Rö3 DF668

Obr. 5: Zapojení druhého směšovače při příjmu A1

Vysvětlivky: E7 /v orig. Rö7/, T3 /Trs3/, T4 /Trs4/, T5 /Trs5/, TL8 /Dr8/ Pájecí body: "Maú vstup z první MF 900 kHz

- 1) žhavení elektronek, stabilizace pracovního bodu tranzistorů, 2) kostra přístroje, 3) výstup cejchovacího kmitočtu 932 kHz ze sek. obvodu L30 /Sp30/, 4) výstup nf signálu na přepínač, 5) C125 je přepínačem připojen k C126, kmitočet L37 /Sp3/ se změní na 32 kHz a v poloze "cejchování" /Eichen/ se může ladit na nulové záznamě, 6) kladná anodové napětí 60 V pro elektronku E7 /Rö7/, 8) napětí 7,2 V pro napájení tranzistorů

Vyjmutí nepotřebných dílů v případě přesťavy (měnič, nf zesilovač nečiní obtíží. Jednotlivé díly jsou snadno přístupné, jen PKJ Krl je „utopen“ pod elektronkou Rö7 - pozor na poškození čerpací trubičky elektronky, během demontáže. Další nebezpečí je v tenkém skle baněk elektronek, které vyžadují jemné a pozorné zacházení. S metr může být dodatečně a působivě umístěn ve zvláštním pouzdru mimo přijímač. Je zapojený v obvodu vf zesilovč Rö1, před odporem R5. Vyhoví běžný ručkový měřicí přístroj s citlivostí 500 mA až 1 mA. Z katalogových údajů snadno zjistíme, že se původní Ge tranzistory dají oživit výměnou za starší Ge tranzistory TESLA NU, GC apod.

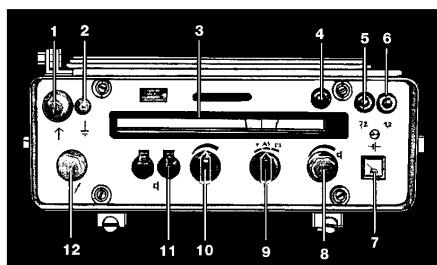
Další pojednání, připomínky a zkušenosti s přijímačem R5A - které jsou společné i pro přijímač EUB - jsou uvedeny na konci článku. R5P je proveden přenosného přijímače s řemeny, závesným rámem a zajištěním. EKB bylo označení přijímače v býv. lidové armádě NDR.

EUB

je vojenský, polní, malý a přenosný komunikační přijímač s bateriovým napájením, pracující v rozsahu VKV. Je určen pro příjem AM a FM v kmitočtových pásmech od 20 MHz do 65 MHz, rozdelených do šesti dílčích pásem - rozsahů. Navazuje tedy na přijímač R5. Rok výroby 1962. Vývoj, filozofie a výrobni závod - vše stejné s přijímačem R5. Svými rozměry, hmotností, vzhledem, konstrukcí a ovládacími prvky je naprostě stejný. Takže, co bylo napsáno o R5, platí až na malé výjimky (rozsahy, směšování a příjem FM), také pro přijímač EUB. Lze jím - podle norem CCIR - poslouchat druhý provozu F2, F3 a A3 a navíc cejchovat stupnicí generátorem řízeným PKJ. Může být použit jak přenosný, tak i pro stacionární provoz. Především je určen pro příjem FM signálů. A jak je výslovňě uvedeno, při AM příjemu je přenášeno široké pásmo 15 kHz. Musí se tedy počítat se zvýšenou úrovňí šumu a rušení. Kapacita baterií B1 a B2 umožňuje nepřetržitý provoz v délce max 18 hodin. Ve stacionárním provozu může být napájen z vedlejšího cizího zdroje, aníž by se musely vlastní baterie vyjmout. Tyto baterie jsou uloženy ve zvláštní skřínce a jsou sestaveny z 18 kusů plynotěsných nikl-kadmiových akumulátorů, každý o napětí 1,2 V a kapacitě 2 Ah. Cizí staniční baterie B1 má odběr proudu 0,6 A při napětí 1,2 V. Druhá baterie B2 má odběr

proud 0,2 A při napětí 7,2 V, s minimální kapacitou 4 Ah. K provozu přijímače EUB i R5 jsou tedy nutné dvě baterie: B1 pro žhavení elektronek a druhá B2 pro napájení tranzistorového měniče-transverzoru (7,2 V/70 V) a dále pro napájení nf tranzistorového zesilovače. Zapojení baterií je na obr. 7.

K přijímači je dodáváno příslušenství: svazková pěrová anténa, dlouhá drátová anténa, šroubovák, matkový klíč, dvoje sluchátka, skříň s bateriemi, propojovací kabel a nosný rám. Hmotnost 13 kg, pracuje v rozmezí teplot od -25 °C do 40 °C.

Rozsahy v MHz jsou:

1. 19,0 - 25,0
2. 23,5 - 31,0
3. 28,5 - 37,0
4. 34,5 - 45,0
5. 43,0 - 54,6
6. 51,0 - 67,6

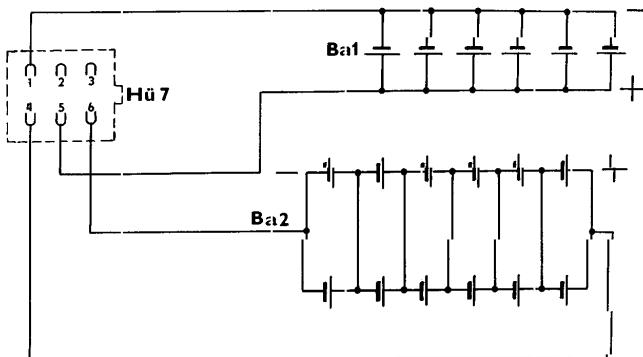
Principiálně se jedná o VKV superhet s dvoujím směšováním, se zvláštním cejchovacím PKJ generátorem, ze stále se šířícího přenášeného pásmá, bez AVC, BFO a bez ručního vf řízení. Vf stupně jsou osazeny subminiaturními bateriovými elektronkami, nf díl a transverzor jsou osazeny Ge tranzistory typu PNP. Jedná se tedy o hybridní osazení. Anténní vstup je nasymetrický a vstupní impedanční 70 ohmů. Z elektronek to jsou pentody: 3 x DF668 a 6 x DF669. Z polovodičů to jsou Ge tranzistory 4 x OC811, 2 x OC821 a vf diody 2 x OAA646 (Ge) a dvě výkonnéjší Ge diody OY102. Dále to jsou dva krystaly Krl 7,6 MHz Kr 23,1 MHz a stupnicová žárovka „sufitka“ 12 V/3 W. Přímo na spodní části přijímače jsou v pěrových držácích nahradní elektronky 2 x DF668 a 2 x DF669.

Anténa je přivedena přes kondenzátor C1 1140 pF a keramickou izolovanou zdírkou na vstupní odleďovač-filtr Sp1, Sp2 a Sp3 (jejichž kmitočty nastavení nejsou uvedeny). Není zde použita ochrana proti statickému náboji s doutnavkou a dále s ochrannou

zárovkou - jako u přijímače R5.

Vstupní elektronka, laděný vf zesilovač s Rö1 DF669 zesiluje signál pro další stupeň - směšovač s Rö2 DF669 (nikoliv pro DF97 jako u R5), jejíž poměrně velké záporné předpětí řídící mřížky je odebráno do děliče napětí (R5F6 a C139) připojeného na napájecí napětí - 7,2 V. V tříbodovém pomocném oscilátoru je elektronka Rö3 DF668, zapojená jako trioda (g2 a anoda spojeny). Ladění přijímače je triálem 3 x 25 pF. Injekce z oscilátoru je přivedena přes kondenzátor C53 6pF na řídící mřížku směšovací elektronky, spolu se zesíleným přenášeným signálem elektronkou Rö1. Smíšením vznikne první MF kmitočet 10,7 MHz, dále zesílený jednostupňovým zesilovačem s elektronkou Rö4 DF669. Vysoký MF kmitočet zaručuje dobrý odstup zrcadlových kmitočtů. Jako druhý směšovač pracuje Rö5 DF668 - samokmitající směšovač. PKJ Krl 7,6 MHz je zapojen mezi g1 a g2 této elektronky. V jejím anodovém obvodu je zapojen MF transformátor, nastavený na kmitočet 3,1 MHz. Následuje třístupňový MF zesilovač s elektronkami Rö6, Rö7 a Rö8, všechny s DF669, s pevnou induktivně-kaocitní vazbou (C81, C90, C97, C104 a C113), takže šíře přenášeného pásmá je stálá. Při příjmu A3 je anodové napětí posledního MF zesilovače s Rö8DF669 odpojeno - pomocí přepínače provozu Schl - a g1 zastavá funkci anody diody AM detektoru. Z MF obvodu Sp3 se odebrá dělitelný signál AM pro nf tranzistorový zesilovač bez tonového filtru. Má tranzistory: 2 x OC811 v předzesilovači a 2 x OC811 ve dvojčinném koncovém stupni s miniaturním výstupním transformátorem se sekundární impedancí 600 ohmů. Při poslechu na F2 a F3 dostává elektronka Rö8 plné napětí (g2 a anoda) přepnutím přepínače Schl a pracuje jako poslední MF stupeň a amplitudový omezovač, složený z dvojitého MF transformátoru. Na druhém vinutí Sp3 je zapojen diskriminátor s diodami Gr1 a Gr2 - OAA646. Nf signál je přiveden opět přes Schl na jednoduchý potenciometr R30-100 k log s tahovým vypínačem a dále na nf zesilovač. Protože zde není ruční vf řízení, je potenciometr R30 jednoduchý. Nf zesilovač a transverzor jsou schodné s přijímačem R5, jenom se udává vyšší výstupní napětí měniče na 70 V. Přijímač nemá AVC; pracovní záporné předpětí elektronek je získáno průchodem mřížkového proudu na svodových odporech.

Cejchovací generátor - generátor značek - je osazen elektronkou Rö9 DF668. Je řízen PKJ

Obr. 7: Zapojení zástrček zdrojů přijímačů R5A, R5P, EKB a EUB
 Ba1 - 6 ks paralelně zapojených plynотěsných niklakadmiových akumulátorů po 1,2 V/2 Ah, odběr proudu 0,4 A
 Ba2 - 12 ks stejných akumulátorů, min. 4 Ah, v sírioparalelním zapojení, odběr proudu 0,15 A
 Polarita a barva vodičů v zásuvce Hü7, číslování kontaktů:
 1) -1,2 V/modrá 4 +7,2 V/červená 5 +1,2 V/zlatá 6 -7,5 V/černá. Je důležité dbát, aby baterie B1 a B2 byly od sebe, mimo přijímač, galvanicky odděleny. Podrobnosti jsou uvedeny v textu.

Kr2 o kmitočtu 3,1 MHz, který je zapojen mezi první a druhou mřížku, takže je zatížen minimálně. Anoda pracuje jako oddělovací stupeň. Generátor se uvede v činnost přepnutím přepínače Sch1 a to zapnutím žhavení. Žhavící obvod elektronky Rö9 má těsně u elektronky odrušovací obvod L/C (Dr10 a C120). Výstup generátoru je veden přes malý kondenzátor C119 (1pF) na vstupní obvod karuselu na jinak nazapojený dotek "2.. Cejchovací značky jsou na stupnicí označeny malým černým trojúhelníkem a jsou od sebe vzdáleny 3,1 MHz, v počtu dvou značek na prvním rozsahu a čtyřech na posledním - šestém rozsahu. Stupnice má téměř lineární dělení, je dobře čitelná a osvětlena (zmáčknutím tlačítka). Vzdálenost délky stupnice je od 50 kHz na prvním rozsahu a 100 kHz na posledním rozsahu. Provozní přepínač má tři polohy: cejchování, A3 a F3.

Pro oba přijímače je zdůrazněno nebezpečí propojení obou napěťových zdrojů Ba1 a Ba2 (1,2 V a 7,2 V). Důvod je nasadě: snaha o omezení rušení generátoru měniče na snesitelnou míru. Je nutno říct, že měnič není absolutně odrušen, rušení je zvláště citelné při příjmu slabých signálů. Generované napětí měniče s kmitočtem asi 500 Hz, který je umístěn v uzavřeném odstíněném prostoru, má průběh příliš vzdálený od sinusového průběhu, takže má dobré podmínky pro vznik nesinusových harmonických kmitočtů. Emity tranzistorů měniče Trs5 a Trs6 (OC821) jsou připojeny přímo na kladné napětí baterie B 27,2 V a teprve odtud nejkratším spojem na kryt měniče a tím i na kostru přijímače. Takže rušící signál nemá možnost vzniku na delšími vodiči (jako je přívodní kabel od baterie) průchodem proudu měniče a jeho další zesílení. Tato okolnost je při stavbě usměrňovačů poněkud přehlížena. Samozřejmě, že přívody napětí B1 i B2 na jednotlivé stupně obvodů mají své filtrační obvody L/C. Na výstupu měniče je usměrňování provedeno pomocí zdvojovacího napětí a řádně filtrováno. Elektrické vlastnosti jsou velmi blízké přijímači R5A (citlivost apod.).

Sběratelé a běžní posluchači nechali popisované přijímače v původním stavu, i přes nemalé potíže s bateriemi. Odvážlivci laborovali s usměrňovačem. Protože se měnič stále tvrdosíjně ozýval, zvláště v tichém prostředí a při slabých přijímaných signálech, byl jednoduše nahrazen usměrňovačem napájeným ze sítě. Pro daný případ nejlépe vyhovoval - ze šuplíku - starší síťový transformátor z přijímače TESLA MINOR, případně TESLA REKREANT (2PN-98002). Jeho sekundární napětí 65 V je normálně usměrňeno, filtrováno

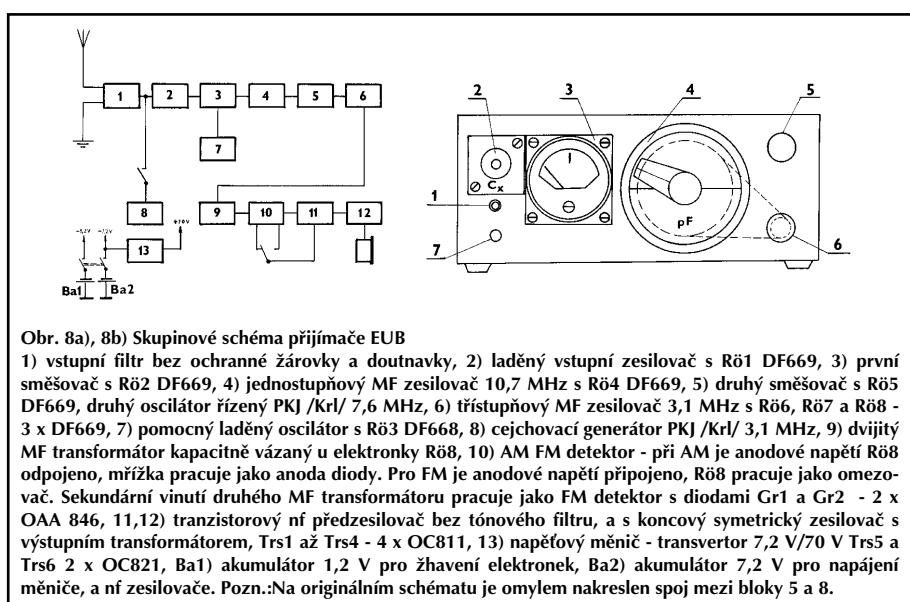
a upraveno předřadným odporem na velikost 60 V. Druhé sekundární napětí 2 x 1,4 V vyžaduje dvoucestné usměrňování s bohatým kapacitním filtrem. Drátovým reostatem zapojeným místo filtračního odporu ve filtru usměrňovače, nastavíme - dynamicky - žhavící napětí podle vestavěného odporu na požadovanou hodnotu 1,2 V, na značku stupnice. Napětí pro nf a MF zesilovač (u R5) se získá ze zvl. transformátoru (zvonkového nebo podobného) s napětím do 9V, usměrňováním a s dobrou filtrací.

lety, jsou běžné a dříve rozšířené koncepce. Výjimku tvoří přijímač R5, kde byl příjem A1 řešen tehdy neobvyklým způsobem. Jsou-li oba přijímače v pořádku, pak nás i dnes uspokojí svými parametry, rozměry a vahou.

Pravidelná údržba se prováděla odborníky-techniky - v časových, nejčastěji v měsíčních lhůtách ve spojovacích dílnách útvaru. Patří sem čištění kontaktů, svorek, zdířek, zásuvek, přepínačů apod. Nesmí se používat agresivních prostředků, jako jsou např. benzin, benzol, trichlor, tetrachlor, perchlor, rozpouštějící plastické hmoty. Znečištěná místa se čistí pouze athylalkoholem. Ložiska a převody se lehce mamažou silikonovým olejem.

Z našeho hlediska je pozoruhodný závazný předpis: po 300 hodinovém provozu se musejí vyměnit všechny elektronky, aniž by se přihlíželo k dosavadnímu bezchybnému provozu. Při výměně se musí postupovat velmi opatrně, baňky elektronek jsou ze slabého skla. Vodítkem při výměně je červená tečka na budku oválné elektronky u vyvedeného stínění. Totéž platí i o polovodičích. O provedených změnách se vedou zápisu. V dokumentacích jsou podrobně popsány závady a jejich odstranění.

Přečo o akumulátory obsahuje podrobné pokyny, lišící se od údržby jiných akumulátorů. Plynotěsné akumulátory se nabíjí při uzavřených ventilech článků. Jejich otevření a uvolnění matic články poškozuje. Nabíjí se při teplotě 20°C. Akumulátory, mající za sebou 150 vybíjecích a nabíjecích pochodu-cyklů, je nutno vyměnit. Další

Obr. 8a), 8b) Skupinové schéma přijímače EUB

1) vstupní filtr bez ochranné žárovky a doutnavky, 2) laděný vstupní zesilovač s Rö1 DF669, 3) první směšovač s Rö2 DF669, 4) jednostupňový MF zesilovač 10,7 MHz s Rö4 DF669, 5) druhý směšovač s Rö5 DF669, druhý oscilátor řízený PKJ /Krl/ 7,6 MHz, 6) třístupňový MF zesilovač 3,1 MHz s Rö6, Rö7 a Rö8 - 3 x DF669, 7) pomocný laděný oscilátor s Rö3 DF668, 8) cejchovací generátor PKJ /Krl/ 3,1 MHz, 9) dvíjí MF transformátor kapacitně vazaný u elektronky Rö8, 10) AM FM detektor - při AM je anodové napětí Rö8 odpojeno, mřížka pracuje jako anoda diody. Pro FM je anodové napětí připojeno, Rö8 pracuje jako omezovač. Sekundární vinutí druhého MF transformátoru pracuje jako FM detektor s diodami Gr1 a Gr2 - 2 x OAA 846, 11,12) tranzistorový nf předzesilovač bez tónového filtru, a s koncový symetrický zesilovač s výstupním transformátorem, Trs1 až Trs4 - 4 x OC811, 13) napěťový měnič - transverzor 7,2 V/70 V Trs5 a Trs6 2 x OC821, Ba1) akumulátor 1,2 V pro žhavení elektronek, Ba2) akumulátor 7,2 V pro napájení měniče, a nf zesilovače. Pozn.: Na originálním schématu je omylem nakreslen spoj mezi bloky 5 a 8.

Je velmi výhodné nahradit stávající nf zesilovač s IO TESLA MBA10DAS (s destičkou z KONDORA) který svojí spotřebou, výkonem a rozměry (50 x 32 mm) se pohodlně umístit do prostoru po původním zesilovači a dále umožní poslech na reproduktor. Může být napájen napětím od 7,2 V do 9 V až 100 mA.

Přijímač EUB má více prostoru, má jednosegmentový přepínač, jednoduchý potenciometr, také transformátory případněho síťového zdroje tam mohou být pohodlně umístěny. Je třeba si uvědomit, že se musí dodržet bezpečnostní předpisy o ochraně před nebezpečným dotykem a nulováním.

Podle ústních a nepodložených zpráv, byly elektronky nahrazeny tranzistory řízenými polem (jmenovitě plastikovými SM, SMY, kromě oscilátorů). Údajně bez změny součástí.

Oba přijímače, vzniklé více než před třiceti

podrobné pokyny obsahují nabíjecí proudy a časy, údržbu akumulátorů apod.

Literatura:

- (1) Zkrácený návod k obsluze R5A a R5P
- (2) RFT Empfängerrohren 1957
- (3) Kurzwellenempfänger EKB 1963 - Rotaprint
- (4) Der Empfänger EUB - Ministerium für Nationale Verteidigung 1963
- (5) Merkheft 62DTG "Institut für Halbleitertechnik Teltow," 1962
- (6) Zkušenosti, úvahy a rozmluvy s amatéry z DL.

DIPLOMY

Jiří Peček, OK2QX

Worked all California Counties nyní vydává NCCC a manažerem je nyní K6PU, P.O.Box 853, Pine Grove, CA 95665.

Worked all Wyoming Counties Award k jeho získání není třeba QSL jen čestné prohlášení že všechna uvedená spojení byla navázána. Wyoming má celkem 23 okresů (counties). Žádosti se zasílají na P.O.Box 1721, Laramie, WY 82070 - vydává se zdráma, jen je třeba zaslat zpáteční ofrankovanou obálku A4 (odpovídající suma bude asi 1 \$ nebo 2 IRC).

International Beacon Award jeho vydávání je organizováno k Marconiho roku. Základní diplom bude vydán za poslech nejméně 15 stanic z různých zemí, nejméně na třech kontinentech a to od 1.1.1995. Extra třída za 25 různých majáků z 25 zemí na všech šesti kontinentech. Italské majáku vysílají na kmitočtech 28,195 a 21,151 MHz. Spojení s nimi se hodnotí - na 28 MHz místo tří jiných stanic při žádosti o základní diplom, místo šesti stanic pro extra třídu. U pásmu 21 MHz jsou to dva a čtyři body. Vydavateli je třeba předložit fotokopie QSL potvrzujících po-slech jednotlivých majáků, 5 \$ nebo 10 IRC, které se zasílají na adresu: Award Manager IK1LBL, Mario del Panta, Box 3, 18012 Bordighera IM - Italy.

WALP - Worked all Latiun Provinces je diplom který se vydává již 10 let, nyní však s pozměněnými podmínkami: vydává se jak posluchačům, tak amatérům - vysílačům za spojení (poslechy) od 7.1.1984 a to: - po jedné stanici v provincích Roma, Latina, Frosinone, Viterbo a Rieti, dále za spojení nebo poslech stanice která je buď členem sekce A.R.I. v Anzio - Nettuno, nebo má v tomto místě QTH. Platí spojení provozem CW, SSB nebo RTTY na všech pásmech vyjma 10 MHz. Potvrzený seznam QSL a 5 \$ nebo 10 IRC se zasílá na adresu: Sezione A.R.I. Anzio - Nettuno, P.O.Box 116, 00042 Anzio (RM), Italy.

DD73 - Diplome du Département 73 vydává se za spojení alespoň s pěti stanicemi departementu Savoie bez ohledu na pásmo nebo druh provozu. Poplatek 40 FF nebo 10 IRC, manažerem je F6DIS, Jean Londot, 1455 Avenue de Lyon, 73000 Chambéry, France

Diplome Département du Morbihan (56) Award získáte za 5 spojení s departementem Morbihan - 56, případně stačí 3 spojení, pokud budou všechna na jednom pásmu. Pouze výpis z deníku a 15 IRC nebo 35 FF se zasílá na adresu: F8ST, André Hangard, 8 le Net, F-56730 Saint Gildas de Rhuys.

Longlaville Radio Club Award vydává se za spojení se stanicemi v Longlaville,

departementu 54. Za spojení s klubovou stanicí F6KWP jsou 3 body, za spojení se členem klubu na telegrafii nebo SSTV 2 body, SSB nebo RTTY 1 bod. Spojení se stejnou stanicí lze opakovat na jiném módu nebo jiném pásmu, ale nejméně po hodině provozu. Diplomy se vydávají za dosažení 5/10/15 bodů (bronzový, stříbrný, zlatý). K ověření je třeba zaslat QSL nebo výpis z deníku ověřený dvěma jinými radioamatéry, posluchači musí předložit QSL nebo jejich fotkopie. Žádost a 15 IRC se zasílá na adresu: ARAS 54, BP n° 8, F-54810 Longlaville, France.

65 lat PZK bude se vydávat pro všechny koncesované amatéry i pro posluchače, kteří naváží alespoň 65 spojení s různými SP stanicemi bez ohledu na druh provozu a na pásmo v průběhu roku 1995. Výpis z deníku je třeba zaslat nejpozději do 31.března 1996 na adresu: Award Manager PZK, skr. poczt. 61, 64-100 Leszno 1, Poland. Pozn.: poplatek za vydání diplomu není v originále podmínek uveden.

63 dni - tento diplom se vydává na paměť varšavského povstání, za spojení vždy od 1. srpna do 2. října každého roku, za poslechy i spojení se stanicemi Varšavy, při kterých bude dosaženo 63 bodů. Za spojení se stanicí SP5NHV je 23 bodů. Za spojení s klubovými stanicemi ZHP 15 bodů, za spojení s jinými klubovými stanicemi (PZK, LOK) 8 bodů, za spojení se stanicemi jednotlivců po 5 bodech. Započítávají se spojení poprvé navázané v roce 1994. Zahraniční stanice zasílají 10 DM nebo 10 IRC na adresu: W. Nawrot, Danzigerstr. 8, D-52078 Aachen, SRN. Jedná se o oficiální polský diplom i přes adresu vydavatele která platí pro zahraniční amatéry v Německu!!!

Alberta Award - vydává se za spojení s 10 stanicemi provincie Alberta, zdarma (je třeba jen zaslat cca 2 IRC na zpáteční poštovné) - žádost se zasílá na adresu: Award Manager WRCA, Stuart Crawford, 6354 Bowview Rd., NW Calgary AB, T3B 2H8 Canada.

Vilnius Award vydává palác mladých techniků ve Vilniusu a mohou jej získat všichni radioamatéři včetně posluchačů za spojení se stanicemi (poslechy stanic) od 1.1.1990 ve Vilniusu. Evropské stanice musí navázat 15 spojení, spojení s jednou stanicí na různých pásmech se započítává. Poplatek za vydání diplomu je 6 IRC nebo 2 \$. Žádosti s potvrzeným seznamem QSL se zasílají na adresu: Edvardas Gasperavičius, P.O.Box 1926 Vilnius, 2012 Lithuania.

DO - AZ Award O vydávání tohoto diplomu se rozvodilo na konferenci radioamatérů Arizonu 1.10.1994 a od tohoto data také platí spojení k jeho získání. Vydává se

ve čtyřech kategoriích:

1. za spojení s libovolnou stanicí, která má trvalé bydliště v Arizoně
  2. za spojení se dvěma stanicemi v každém okrese Arizony.
  3. za spojení s 25 arizonskými stanicemi, které již získaly DO-AZ diplom a to libovolné kategorie.
  4. za spojení s jedním držitelem DO-AZ diplomu v každém arizonském okrese.
- Každá kategorie se vydává jako samostatný diplom, poplatek za vydání je 1 \$ a žádosti se povinně musí předkládat na formuláři, který za SASE obdržíte na adresě: The B&B Shop, 12312 N. 37 Ave., Phoenix, AZ 85029 USA. Držitelům všech čtyř tříd bude vydán zdarma **Arizona Gold Award**.

Sankt Pitěrburg Award vydává asociace radioamatérů Petrohradu a leningradské oblasti. Je třeba získat 1703 bodů (počet let od založení města), přitom každé spojení se hodnotí 50 body, započítávají se spojení od 6.9.1994, s každou stanicí je možné navázat jen jedno spojení. Výpis z deníku a 3 IRC se zasílají na Vjačeslav Markov, P.O.Box 758/107, Sankt Peterburg, 195176 Rusko. Diplom se vydává i posluchačům.

All Portuguese Language Countries Award

- **PLCA** vydává DX a SWL skupina koncesionářů i posluchačů za spojení (poslechy) se zeměmi, kde se hovoří portugalsky. Podle seznamu DXCC je to těchto 13 zemí: C9 - Mozambique, CT - Portugalsko, CT3 - Madeira, CU - Azory, D2 - Angola, D4 - Kapverdské ostrovy, J5 - Guinea-Bissau, PY - Brazílie, PY0F - Fernando de Noronha, PYOS - Ostrov Sv. Petry a Pavly, PYOT - Trinidad a Martin Vaz, S9 - São Tomé a Principe, XX9 - Macao. Žádné omezení podle data či druhu provozu. Potvrzený seznam QSL a 4 \$ nebo 5 IRC se zasílá na adresu: Northeast Brasil DX/SWL Group, c/o PS7AB, Ronaldo Bastos Reis, P.O.Box 2021, 59094-970 NATAL, RN, BRASIL.

Pobeda 50 Diploma - tímto diplomem vzpomíná Rusko na 50. výročí vítězství nad hitlerovským Německem. K jeho získání je třeba v době od 1.1. do 31.12.1995 navázat spojení nejméně s 50 ruskými stanicemi. Diplom se bude vydávat zdarma jak pro koncesionáře tak posluchače, na základě potvrzeného seznamu QSL. Žádosti se zasílají na adresu: CRC RF, P.O.Box 88, Moscow, Rusko.

Diploma 100 Years of Radio - tento diplom se vydává za prakticky shodných podmínek jako předchozí, jen je třeba mít potvrzeno spojení se 100 ruskými stanicemi během roku 1995, bez ohledu na druh provozu a pásmo. Rovněž se vydává zdarma.

WUPXA - Worked Ukrainian Prefixes Award vydává ukrajinská radioamatérská liga UARL, za 30 různých prefixů z území Ukrajiny - EM, EN, EO, U5, UR, US, UT, UU, UV, UW, UX, UY, UZ. Blížší informace o poplatcích se nepodařilo zjistit ani telefonicky, i když je k dispozici vzor diplomu. Žádosti se zasílají na adresu: Ukrainian Am. Radio League, P.O.Box 56, 252001 Kiev, Ukrajina.

Worked all African Continent - WAAC je plaketa, kterou může získat každý radioamatér i posluchač, za spojení se 40 zeměmi afrického kontinentu. Vydává se za jednotlivé módy (SSB, CW, RTTY) i za smíšený provoz (MIX) na všech radioamatérských krátkovlnných pásmech, včetně WARC. Poplatek za vydání je 15 \$, 20 IRC nebo 20.000 ITL. Spolu se žádostí se zasílájí oboustranné fotokopie QSL a čestné prohlášení, že všechna spojení byla navázána z vlastního QTH uvedeného v licenci, na adresu: Acquaviva Giuseppe, P.O.Box 57, Canosa di Puglia - BA-, 70053 Italy, Europe.

20 let míru na Kypru (20 Years of Peace on Cyprus) je název kyperského diplomu. K jeho získání je třeba navázat po jednom spojení se zeměmi, které jsou spjaty s historií Kypru - (G, TA, 1B, 5B4). Platí spojení od 20.6.1974 a diplom se vydává i posluchačům. Za jednotlivá pásmá a druhy provozu nálepky. 5 \$ nebo 10 IRC se zasílá spolu s potvrzeným seznamem QSL na: Award Manager, K. Debnam, 5980 Anna Av.#308, Minneapolis, MN 55432 USA.

Portuguese Lighthouse Award je další diplom z „ostrovní“ série - tentokrát je ovšem k jeho získání třeba navázat spojení z portugalských majáků. Mohou jej získat i posluchači a vydává se na KV za provoz SSB, CW nebo MIX. Platí spojení od 7.12.1994 a to za 5/10/25 potvrzených spojení s majáky Portugalska, Madeiry a Azorských ostrovů (CT, CT3, CU), Honor roll za 50. Není třeba vlastnit QSL, ověření spojení proveď manžer. Výpis z deníku, obsahující volačku, datum, UTC, kmitočet, mód, a přijaté RST se zasílá spolu s 5 \$ (plaketa Honor Roll 50 \$, na diplomy se vydávají i nálepky za každých dalších 10 majáků za 2 \$) na adresu: CS1CRA, P.O.Box 118, 2780 OEIRAS, Portugal, nebo via CT1BWW.

Referenční označení majáků a jejich názvy:
 FMI 01 INSUA / CAMINHA (Insua Island IOTA EU-150 / DIP MI-001)
 FMI 02 MONTEDOR / V.P.ANCORA
 FMI 03 ESPOSENDE
 FMI 04 SENHORA DA AGONIA/VIANA DO CASTELO
 FDL 01 LECA
 FBL 01 AVEIRO
 FBL 02 CABO MONDEGO / FIGUEIRA DA FOZ
 FBL 03 PENEDO DA SAUDADE / S.PEDRO DE MOEL
 FBL 04 NAZARE
 FES 01 CABO DA ROCA / PRAIA DAS MACAS (Worked from 8 to 11/12/94)
 FES 02 BERLENGA (Berlenga Island IOTA EU-040/DIP ES-001)

FES 03 CABO CARVOEIRO / PENICHE
 FES 04 CABO RASO / GUINCHO
 FES 05 GUIA / CASCAIS
 FES 06 SANTA MARTA / CASCAIS
 FES 07 S. JULIAO / OEIRAS
 FES 08 BUGIO / OEIRAS (Bugio Island IOTA EU-040/DIP ES-004)
 FES 09 GIBALTA / OEIRAS
 FES 10 ESTEIRO / OEIRAS
 FES 11 CABO ESPICHEL (Worked from 28 to 29/01/95)
 FES 12 FORTE DO CAVALO

FES 13 OUTAO / SETUBAL
 FBA 01 CABO DE SINAS / SANTIAGO DO CACEM
 FBA 02 VILA NOVA DE MIL FONTES
 FBA 03 CABO SARDAO
 FAL 01 CABO DE S. VICENTE
 FAL 02 PONTA DE SAGRES
 FAL 03 PONTA DA PIEDADE
 FAL 04 PONTA DO ALTAR
 FAL 05 ALFANZINHA
 FAL 06 CABO DE SANTA MARIA
 FAL 07 VILA REAL DE S. ANTONIO
 FMA 01 ILHEU DE CIMA / PORTO SANTO (Porto Santo Is. IOTA AF-014/DIP MA-002)
 FMA 02 ILHEU FERRO (IOTA AF-014)
 FMA 03 S. LOURENCO / ILHEU DE FORA (IOTA AF-014)
 FMA 04 PONTA DO PARGO (IOTA AF-014)
 FMA 05 S.JORGE (IOTA AF-014)
 FMA 06 ILHEU CHAO (IOTA AF-014)
 FAZ 01 PONTA DAS LAGES (IOTA EU-003)
 FAZ 02 PONTA DO ALBARNAZ (IOTA EU-003)
 FAZ 03 PONTA DA BARCA (IOTA EU-003)
 FAZ 04 CARAPACHO (IOTA EU-003)
 FAZ 05 PONTA DOS ROSAIS (IOTA EU-003)
 FAZ 06 PONTA DO TOPO (IOTA EU-003)
 FAZ 07 VARADOURO (IOTA EU-003)
 FAZ 08 PONTA DA GARCA (IOTA EU-003)
 FAZ 09 ARNEL (IOTA EU-003)
 FAZ 10 CANTO DA CARNEIRA / ILHA DO CORVO (IOTA EU-089/DIP AZ-009)
 FAZ 11 PONTA DA FERRARIA (IOTA EU-003)
 FAZ 12 PONTA DO CINTRAO (IOTA EU-003)
 FAZ 13 GONCALO VELHO (IOTA EU-003)
 FAZ 14 SERRETA (IOTA EU-003)
 FAZ 15 PONTA DAS CONTENDAS (IOTA EU-003)
 FAZ 16 PONTA DA ILHA (IOTA EU-003)
 FAZ 17 RIBEIRINHA (IOTA EU-003)

TOP LIST AWARD vydává ARI za dosažení 1000 pásmových bodů za spojení s DXCC zeměmi na KV pásmech (včetně WARC). Za každých dalších 100 bodů se vydává nálepka, až do 2000 bodů. Počítají se pouze současně platné země DXCC. Spolu se žádostí se zasílájí pouze údaje o počtech potvrzených zemí na jednotlivých pásmech (bez ohledu na druh provozu) spolu s čestným prohlášením, že vlastníte všechny QSL lístky. Pokud požádáte o diplom do 30.6.1995, bude vydán zdarma. Po tomto datu je poplatek za vydání diplomu 5 USD nebo 10 IRC. Za dosažení 2100 bodů lze získat plaketu v ceně 30 USD. Žádosti se zasílájí na adresu: TOP Award, c/o ARI, Via Scarlatti 31, 20124 Milano, Italy.

DIPLOM CHODSKO - radioklub OK1KQJ ve spolupráci s radiokluby okresu Domažlice vydává atraktivní diplom „CHODSKO“. Podmínky pro získání diplomu jsou stanoveny takto:
 1. K získání diplomu je třeba získat pro OK stanice nejméně 50 bodů, EU stanice 30 bodů a DX stanice 20 bodů.
 2. Každé QSO se stanicemi okresu Domažlice (DDO) platí na KV 1 bod a na VKV 2 body, neplatí spojení přes pozemní pře-

vaděče. Lze jako samostatné spojení uznat i spojení RTTY, AMTOR, PACTOR.

3. K získání diplomu je nutné navázat nejméně 2 spojení s klubovými stanicemi okresu Domažlice, za každé spojení s klubovou stanicí platí 5 bodů, pro stanice EU a DX stačí 1 spojení s klubovou stanicí.
 4. V době konání Chodských slavností (druhý víkend v srpnu) lze za navázánaná spojení započítat body dvojnásobně.

5. Do diplomu platí spojení i se stanicemi přechodně vysílajícími z okresu Domažlice.
 6. Klubové stanice: OK1KDO, OK1KNF, OK1KQJ, OK1KY

7. Radioamatéři z okresu Domažlice: OK1 ASV, AY, AZG, BY, CM, DC, DLE, DVB, DX, FFV, FFW, FGN, FJD, FWD, FXB, HIR, IAB, IBB, IBP, IES, IMP, IPK, IVP, JAO, MR, QS, UBR, UDI, UGK, UGV, VBS, VDU, VKI, VKU, VX, VFY, WN, WVXAJ, XNM, XRM
 8. Platí spojení po 1.6.1995

9. Žádosti o diplom na OK1MR Milan RUSKÝ, Sadová 530, 34562 HOLÝŠOV
 10. Poplatek za vydání je 50.- Kč, pro zahraniční zájemce 3 USD nebo 5 IRC.

Veškeré dotazy zodpovídá OK1MR Milan na pásmu denně v 19.00 hod našeho času 145.325 nebo na PR v dopoledních hodinách.

DIPLOM "35 VSŽ 30"

Podmínky pro získání:

Při příležitosti 35. výročí zahájení výstavby Východoslovenských železáren a 30. výročí zapálení první vysoké pece, vypisuje radio-klub OM3VSZ radioamatérskou soutěž o získání vzpomínkového diplomu.

Účast: kolektivní stanice, jednotlivci a posluchači

Datum: od 1. 4. 1995 do 31. 3. 1996

Pásmo: KV, VKV (platné je spojení i přes převaděče)

Druh provozu: CW, SSB, IM

Bodování: Pro splnění diplomu je potřebné získat:

na KV .....100 bodů

na VKV .....100 bodů

Počet bodů za úplné spojení se stanicemi:

- radioklub OM3VSZ .....20 bodů

- členové RK VSZ a pracovníci VSŽ: OM3FZ, OM3PQ, OM3CNF, OM3YE, OM8FF, OM8GY, OM8JP, OM8ON, OM8AMF, OM8AMK

.....10 bodů

- ostatní stanice z okresu Košice-město a Košice-vidiek .....5 bodů

Základní podmínkou pro vydání diplomu je spojení s klubovou stanicí OM3VSZ. S každou stanicí platí jen jedno spojení vzhledem na druh provozu a pásmo. Započítávají se spojení i ze závodů. Stanice, které obdrží diplom budou zařazeny do slosování a výherce získá týdení bezplatný pobyt ve vysílačním a výcvikovém středisku RK VSŽ v Čani v Košicích, v libovolném termínu pro čtyři osoby (možnost koupání, posilování, surfování aj.).

DENÍKY: výpis z deníku s čestným prohlášením zasílejte průběžně, nejpozději však do 31. 4. 1996 na adresu: OM8JP, Ján Polák, Dúhová 36, 040 01 Košice.

Poplatek: Poplatek za diplom je 50,- Sk (50,- Kč). Pro zahraniční stanice 2 IRC (zasílejte v obálce s výpisem z deníku).

Ján Polák OM8JPP

C = 432 MHz, D = 1.3 GHz, E = 2.3 GHz, F = 5.7 GHz, G = 10 GHz a výše.

6. Způsob provozu: CW, SSB a FM.

7. Volací značky - během závodu smí jedna stanice používat jen jednu volací značku a v jednom daném okamžiku smí mít na jednom pásmu jen jeden signál.

8. Kód sestává z RS nebo RST, pořadového čísla spojení od 001 na každém pásmu zvlášť a WW lokátoru. Na pásmu 50 MHz není nutné pořadové číslo spojení předávat.

9. Násobící koeficienty: 50 MHz-1x, 144 MHz-1x, 432 MHz-5x, 1.3 GHz-10x, 2.3 GHz-20x, 5.7 GHz-50x, 10 GHz-30x, 24 GHz a výše-100x.

10. Deníky - pro každé pásmo musí být použit zvláštní deník. Průběžný list deníku musí obsahovat: Datum, čas UTC, volací značku protistanice, vyslaný kód, přijatý kód a lokátor protistanice, body za spojení. Sumář deníku = titulní list pro každé pásmo zvlášť musí obsahovat: Volací značku soutěžící stanice, její WW-lokátor, počet spojení, součet vzdáleností, ODX (značka, WW loc. a QRB), počet bodů, technická data zařízení (TX, RX, PA-Watt, antény, atd.) a nadmořskou výšku soutěžící stanice. Operátor stanice (v kategorii MO - vedoucí operátor) musí svým podpisem stvrdit, že byly dodrženy soutěžní podmínky. Deník může být také zaslán na disketu 3.5". Deníky musí být odeslány nejdéle do 15 dnů po závodě na adresu: HRVATSKI RADIOAMATERSKI SAVEZ, (for VHF Manager), Dalmatinska 12, 41000 ZAGREB, CROATIA.

11. Výsledné skóre: Součet vzdáleností (km) na každém pásmu vynásobíme násobícím koeficientem pro dané pásmo. Součet bodů za všechna soutěžní pásmá uvedeme na zvláštním úhrnném listě. Pásmo 50 MHz se do úhrnného výsledku nepočítá.

12. Hodnocení účastníků. Hodnocené spojení se škrátí za zjedně špatně přijatý lokátor, chybu v čase větší než 10 minut a QRB o 5 km větší než je skutečná hodnota. Za počtené body za opakování spojení budou penalizovány desetinásobkem bodů, které budou odečteny od výsledku na daném pásmu. Soutěžící, kteří hrubě poruší bandplány IARU Region I., za více než 3 % chybných bodů a za více než 3 % opakových spojení, budou diskvalifikováni.

13. Diplomy: A - speciální diplom pro chorvatskou stanici s nejlepším výsledkem na všech pásmech.

B - soutěžící s nejlepším výsledkem na všech pásmech (vyjma 50 MHz) bude odměněn plaketou. Soutěžící na prvních deseti místech obou kategorií (SO a MO) budou odměněni diplomem.

C - Soutěžící s nejlepším výsledkem na každém pásmu budou odměněni plaketou. Prvních deset stanic na každém pásmu bude odměněno diplomem.

Koncem roku bude v Záhřebu uspořádán Hamfest, všichni účastníci budou o termínu informováni a budou vítáni.

dle dopisu 9A2MP-HRS VHF Managera: OK1MG

47 GHz - první spojení v OK

Dne 1.5.1995 uskutečnil Pavel OK1AIY spojení v pásmu 47 GHz z Aše s německou stanicí DB6NT. Pavle jménem VKV amatérů CONGRATS. Popis zařízení: Transvertor podle DB6NT, na RX i TX subharmonický

směšovač, MF kmitočet 144 MHz, anténa parabola "PROCOM" průměr 25 cm, výkon asi 10 µW (mikrowattů).

24 GHz - první spojení Česká republika - Rakousko uskutečnil také Pavel OK1AIY dne 11.10.1994 s OE5VRL a současně vytvořil nový český rekord v tomto pásmu na vzdálenost 260 km. CONGRATS.

50 MHz - OK1MAC sděluje, že podle přípisu I2ADN mohou italské stanice v pásmu 6 m pracovat v úzkém segmentu 12.5 kHz a to od 50.151.25 do 50.163.75 MHz.

1. SUBREGIONÁLNÍ VKV ZÁVOD 1995

OL7M JO8OFG QTH Koruna píše: Na Koruně bylo přes metr sněhu, přes problémy s dopravou, bylo toho 300 kg, jsme byli schopni závodit alespoň na 144 MHz. Začátek závodu slabý. Námraza, sněžení konalo své. Také počet stanic v tomto závodě rok od roku ubývá. Nakonec přeci jen bylo 188 OK stanic. Na telegrafní provoz jsme přešli už po několika hodinách, protože nebylo absolutně co dělat. CW je přeci jen fantastická věc a i přes velmi slabé signály to docela šlo. Celkem 415 QSO, což dalo 108000 bodů. Přes 70000 bodů bylo dosaženo díky CW.

OK2VDV JO8ONE QTH Šerák 1351 m n.m. provoz jen SSB na 144 MHz. Přes noc napadlo 40 cm sněhu, stálé tvoření námrazy. Nejhorší condy co v tomto závodě patatuji. Celkem 156 spojení a 23.626 bodů.

OK2WDC QTH Olomouc, LOC "Na rybníčku" pásmo 432 MHz. Mirek uvádí dobrý poznatek ze závodu: Zpočátku velice špatné počasí a podle toho i condx. Vypadalo to, že moje QTH je sice "Na rybníčku", ale antény jsou už v rybníčku. Signál od majáku OK0EP z Pradědu ukazoval polovinčí výchylku proti normálu. Až v neděli dopoledne to začalo chodit a od 09.00 UTC až do konce závodu to vypadalo asi jako na 2 m pásmu či na osmdesátce: 5x OE, 2x I4, S5, 9A3, HG, 3xOK1. Maják OK0EP ukazoval 90% výchylku. Celkem 43 QSO, 7112 bodů, průměr 209 km/QSO. Vyplatí se sledovat pásmo, QSB, přechod fronty, hledat v šumu přijímače kilohertz po kilohertzu, až mám slabý signál, anténou dosměrovat a snad i silou vůle donutit protistanici i za cenu reportu 319 udělat a někdy i na pětkrát, cenné spojení. Stojí to za to - výsledek potěší a inspiruje.

2. SUBREGIONÁLNÍ VKV ZÁVOD 1995

OK1AIY/p QTH Benecko, pásmo 47 GHz. Pavel po příjezdu z Aše, odkud dne 1.5. uskutečnil první spojení v tomto pásmu, během několika dnů dokončil s OK1UFL druhé zařízení a na květnový subregionál se jelo s dalším pásmem. Pavel píše: Vše fungovalo až obdivuhodně dobře. Soutěžní spojení z Benecka proběhlo na vzdálenost 6 km s OK1UFL z Křížlic. Rezervy v signálu dávají naději na podstatné protažení vzdálenosti.

1296 MHz

Maják OK0EJ 1296, 960 MHz/100 mW QTH Lysá hora JN99FN používá anténu - trojúhelníkový trrychtyř. Na 2 m 144, 870 MHz/50 mW anténa OK1KRC. Antény jsou směrovány na západ, ale vyzařovací úhel je

OL7Q/p, jedna z mála stanic na Moravě, která pracuje na nejvyšších mikrovlných pásmech. Na snímku je Boris, OK2UWF, navazující spojení v pásmu 10 GHz v letošním 2.subregionálním závodě (Lysá Hora).

60°, takže není zdůrazňován žádný směr. Maják je v majetku OK2KQQ, konstruktérem je Boris, OK2UWF.

5760 MHz

Nový tropo rekord uskutečnili WB5LUA a W9ZIH na vzdálenost 1187 km dne 12.11.1994.

10 GHz

Sumary of 10 GHz worked from Skandinavia in Dubus 1/95 uvádí informaci o Tropo DX podmínkách 13.10.1994.

LA6LCA JO59FE pracoval s DB6NT/a JO5O a slyšel F6DKW 1277 km, DK1KR, HB9AMH/p 1353 km.

SM6EAN JO57WQ WKD: F6DKW QRB 1181 km, FIRST SM/F, PA0EZ, DK1KR, G4BYV, DB1BX, G8APZ, G4FCF.

SM6ESG JO67CC WKD: 12x G ODX 1140 km.

SM6HYG JO58RG WKD: 6x G, ODX 1181 km, F6DKW, DK1KR, 4x PA.

SM7ECM JO65NQ WKD: DB6NT/a, 7x G, ODX 1110 km, DL3YEE.

Celkem bylo navázáno 53 spojení, z toho 19 QSO nad 1000 km, nejkratší 854 km.

Nový světový rekord na 10 GHz uskutečnily VK6KZ s VK5NY dne 30.12.1994 na vzdálenost 1911 km.

Nový světový rekord v pásmu 47 GHz uskutečnili HB9MIN/p s DF7FJ/p na vzdálenost 184 km dne 5.10.1994.

47 GHz

K prvnímu spojení v tomto pásmu v OK. Pavel OK1AIY/p ještě prozradil, že původně chtěl s DB6NT zkoušet spojení z Fichtelnergu na Klínovec. Protože bylo špatné počasí, pršelo a byla mlha, zkoušeli přímo z města Aš. Odrazů od budov a lesa bylo tolik, že se spojení podařilo bez problémů navázat a po půl hodiny SSB provozu v síle S9 pokusy zakončily.

76 GHz

Nový světový rekord v pásmu 76 GHz uskutečnili HB9MIO/p s DK4GD/p na vzdálenost 80 km dne 17.1.1995

Můj radioamatérský život

Jaromír KUČERA, OK1BP

Na svět jsem přišel v roce 1914. Otec byl učitel v Trhové Kamenici. K Morseově abecedě mě jako první přivedl mladý účitel, vedoucí skautského oddílu. V r. 1925 byl už rozhlas, ale v Kamenici nebyl ani jeden

sílací a přijímací zařízení a udržovat je v pohotovosti. Do konce roku jsem ve svém bytě postavil TX pro KV a k němu přijímač, tehdy ještě moderní Pento SW3AC. Pracoval jsem denně dlouho do noci. V r. 1942

přijímač. Pomohl časopis Malý čtenář a tam vyšel článek o krystalovém přijímači. Po sestavení přijímač hrál. Sešlo se u toho hodně lidí z městečka i naši učitelé, mnozí lidé tomu nevěřili. Při studiu na obchodní akademii jsem se sešel s dalšími zájemci o radio. Objevil jsem první článek o amatérském vysílači. Byl to oscilátor Schnell, později Hartley. Dotýkal jsem se přívody do baterie a při interferenci s pražským programem se ozval i čitelný záznam. Sháněl jsem příručky, hodně jsem získal z článků a brožury Faulknera, později Vopičky. Mám jej podepsaného v mé první legitimaci ČAV, vedle kpt. Leidla. V r. 1933 jsem se stal učitelem. Učil jsem v Hlinsku a vyučil jsem obsáhlou činnost mezi mládeží v Sokolském dorostu, v Junáku absolvoval jsem kurz bezmotorového létání. O prázdninách jsem vedl skautské tábory na Českomoravské vrchovině. Práce se mi dařila. Mnoho jsem získal od OK1SV Ing. Vladimíra Srdínska, na jehož značku jsem na 10 metrovém bandu s Emilem Mládkem udělal řadu QSO. Na doporučení Ing. Schäferlinga z KSR jsem požádal v r. 1937 o koncesi, ale pozvání ke zkoušce už nepřišlo. To už byla doba přípravy na válku. V březnu 1939 byla naše republika obsazena Němci. Mám z té doby obježník ČAV, že činnost se pozastavuje a doporučení, abyhom se osobně dale vzdělávali při naději, že činnost bude brzy pokračovat. 1. září 1939 začala válka s Polskem a všechny naděje pohasly. Koncem roku jsem dostal návštěvu. Přišel můj bratr a s ním člen organizace Obrana národa. Jejich požadavek byl: sestavit vy-

jsem stavěl další zařízení pro organizaci Obrany národa v Praze. Zařízení bylo přizpůsobeno velikosti a tvarem pro převoz v aktovce. TX ECO PA s 807, max. příkon byl 30 W. V r. 1944 k jaru bylo pražské vedení pozatýkáno a nápor Gestapa směřoval dále do východních Čech. V květnu jsem byl zatčen také. O mých dalších aktivitách se Gestapo dozvědělo jen částečně, když už jsem měl za sebou Pankrác, Terezín a řadu kázní v Bavorsku. Souzen jsem byl v Norimberku v r. 1944 a dostal jsem 6 let. V káznících jsem se setkal s několika amatérskými vysílači od nás i z jiných států. Můj jeden bratr byl umučen v Hameln/Waser, druhý byl zatčen se mnou a odsouzen v Norimberku k smrti.

V dubnu 1945 jsem byl zařazen do několikatisícového pochodu smrti. Umíralo tisíce chudáků, kteří zdolávali bavorskou krajinu směrem na Dachau v dřevácích, bez ponozek, bez lepšího oblečení v lijácích, chumelenicích. Tam jsem se sešel se svým bratrem a jedině tak jsme zůstali naživu. Jako skauti jsme si dovedli vždy nějak ustlat. Američané nás zachránili už 1. 5. 1945, jen asi 280 lidských trosek. Byli jsem umístěni v Landshutských kasárnách. Tam bylo ohromné množství radio-součástek.

Domů jsem se vrátil 29. května 1945. Po všech útrapách jsem vážil 45 kg, dříve 65 kg. Hned po prázdninách jsem začal učit v Chrudimi. Ještě ne zcela zdrav dal jsem se do práce všude, kde jsem před válkou přestal. Na prvním místě byl radio-klub. Na letišti působil rotmistr Bohuš Ser-

bus, později OK1SS, v Hlinsku OK1SV a my tři jsme založili odbocku ČAV v Chrudimi. O koncesi jsem žadal celkem 5-krát, ale vždy došlo k zamítnutí. Začátkem roku 1956 jsem prohlásil na OV Svazarmu, že končím s činností a vedením kroužků radia i na školách, poněvadž se mi zdá, že tato záliba je pro mne nebezpečná, spojená se stálými výslechy a dokonce se zájemem školských úřadů, co se v těch kroužcích děje. Také na okresní konferenci Svazarmu můj případ ventilovali OK1VAF a OK1QI. Na intervenci voj. správy, Svazarmu a Svazu bojovníků za svobodu došlo k sezení na které přijel zástupce ÚV Svazarmu. Po všeobecných podivech došlo k usnesení, že určený pracovník vše projedná na ústředí. Skutečně, všechno šlo velmi rychle a do 14 dnů jsem byl u zkoušek. Koncesi jsem získal na značku OK1BP od 1. 7. 1956. Přeče jen mě to povzbudilo. Vedl jsem dál 2 kroužky na školách, pomáhal vést kroužek při kolektivce, sestavil zařízení pro Polní den pro pásmo 80 MHz a 144 MHz včetně atén. V té době jsem postavil za sebou 2 KV superhetu podle schéma amerických HRO. Jeden jsem dal Bohušovi OK1SS, když přežil leteckou havárii s nalomenou páteří a nějak to s ním vypadalo na konec. Jeho paní říkala, že můj dar přispěl k jeho uzdravění.

Pracoval jsem na VKV, ale i na KV, často na 14 MHz a 7 MHz, většinou v noci. často bývala na bandu operátorka Flo z Kalifornie, která mě jednou v noci napomněla, abych šel už spát, že u nás je noc. Měla velmi svěží hlas, proto jsem se domníval, že je mladá dívka. Když řekla anglicky, že mě líbá na čelíčko, řekl jsem jí: Dear Flo, I am 58 years old man... Odpověděla mi opět svým svěžím hláskem: Dear Mira, I am 78 years old grandmother, hi, hi...

Třídu A jsem získal v r. 1959. To už jsem měl 100 zemí do DXCC. Do dnešního dne jsem to dotáhl na 270 zemí. Získal jsem asi 25 diplomů, které zdobí stěny mého shacku vedle diplomů od generála Svobody a prezidenta Beneše a válečného kříže 1939, který mi byl předán v r. 1945.

V 80. letech, která mě dohonila letos jsem přestal lovit země a diplomy. Jsem ve Veterán klubu a po ránu bývám na převaděči. Pracuji v Junáku, vydávám putovní trasy, dějiny kraje, polní a tělovýchovné hry. Chlapci mají zájem a není pravda, že ne. Je u dětí, ale není u dospělých, kteří by se svými znalostmi a dovednostmi k dětem přicházel tak, jak jsme to dělali my.

CONGRATS: OK1KCR s dalšími radioamatéry přejí Mírovi OK1BP při jeho významném životním výročí pevně zdraví a mnoho pěkných spojení.

Zaznamenal OK2QI.

INZERCE

komerční inzeráty 1 cm² = 10 Kč, ostatní zdarma

DENPA

1200
baud packet

MZ-22 (2m) a MZ-43 (70cm)
s připojením pro paket

TCVRY MZ-22 a MZ-43 firmy Denpa nabízí 50W (MZ-22) a 35W (MZ-43) výstupního výkonu, který lze stupňovitě volit v úrovních 25, 10 a 5 wattů. Krok ladění je volitelný v hodnotách 5, 10, 12.5, 15, 20, 25 KHz a 1MHz. TCVRY jsou vybaveny 20 paměťovými kanály, jedním volacím kanálem a scanováním. Velký LCD displej zaručuje dobrou čitelnost při různém osvětlení. Frekvenční rozsah v TCVRU MZ-22 lze rozšířit až na 136-174MHz. Rozměry TCVRŮ jsou velmi malé - 140x40x140mm.

Dodávají:

AMA Plzeň
Tel.: 019 - 27 10 18

Ceny: ☎

Funktechnik BÖCK Wien
Tel.: 0039 - 1 - 597 77 40

PRODÁM:

RX R250 (2500,-), RX R4 (1500,-) TX "Třinec" (1500,-). Dokumentace, náhradní elky, vše FB. Adresa: Michal Valo, OK1FLC, Za školou 591, Lužná 270 51 nebo PR na OKOPPL.

Prodáme z pozůstatosti: PA 2m FM s vfovoxem (2ks QQE03/12) se zdrojem za 1000,- Kč a RX R309 (1 až 36 MHz s promítací stupnicí) za 5000,- Kč. Informace OK1MP.

Prodám TRX FT 747 GX, cena 25000,- Kč; tcvr 2 m FM R2FH, cena 2500,- Kč; maqirus 12 m - 14m - výsvuný, cena dohodou. Adresa: J. Jambriškin, OK1AQR, 250 07 Klecany 364.

TCVR YAESU All Mode 50-144-433 Mhz FT726R (38000), tcvr Kenwood TS450SAT (48000), tcvr 2m allmode Kenwood TS700 (15000), tcvr 2 m allmode ICOM IC-211 (14000). Vilo Halmo OM3HW, Tabakova 2, Nitra, tel.: 087-413374

All mode TCVR 2 m STANDARD C58 + lin.koncový stupeň 50 W, cena dohromady 13000 Kč. Tel.: 0827 - 23219 (8-16 hod.)

ZETAGI B300P. koncový stupeň s předzesilovačem, rozsah 20-30 MHz, max.výkon 200 W FM/ 400 W SSB, původné cena 6000, nyní 4500 Kč. Richard Kuchař, Trávníky 1219, 765 02 Otrokovice, tel.: 067-923068.

RŮZNÉ:

Dr OM "ŘEŘIDIČ"? Dostal jsem váš lístek, ale bohužel adresa byla nečitelná. Ozvěte se prosím znova na adresu: Guenther Riedl, Am Anger 5, D82544 Thanning, Německo.

TISK QSL

SPECIÁLNÍ NABÍDKA!

QSL JAKO POHLEDNICE!

Oboustranný tisk

přední strana lakovaná

5000 ks = 6000 Kč

(minimální náklad)

Z dodaných předloh Vám zhotoví

OK2FD

674 01 Třebíč

telefon/fax: 0618 - 822147

PROGRAM

N6TR

verze 5.21

**pro vedení deníku
v KV závodech**
**cena 1500,- Kč
včetně manuálu**

PROGRAM

LOGPLUS!

KD7P v.3.12

**pro vedení
normálního deníku**
**cena 1800,- Kč
včetně manuálu**

pro OK/OM/OE/HA/SP

dodává

AMA

Karel Karmasin, OK2FD
Gen.Svobody 636, 674 01 Třebíč
tel.: 0618-26584, fax: 0618-22831

Funktechnik Böck

Mollardg. 30-32, A-1060 Wien, Tel.: 0039-1-597 77 40-0 Fax DW 12

ALINCO DX-70

KV PÁSMA + 6M

NOVINKA

Nový mobilní transceiver od firmy Alinco je KV TCVR s přehledovým přijímačem a navíc obsahuje i pásmo 6m. Výstupní výkon je 100W na KV a 50W v pásmu 6m. TCVR je vybaven dvěma anténními konektory, zvlášť pro KV a 6m. Druhy provozu jsou: SSB, CW, AM a FM. Pro provoz CW je vestavěn 500Hz CW filtr. Je vybaven také 100 paměťovými kanály, plným a polo-BK provozem při CW, odnímatelným předním pa-nelem pro mobilní provoz, vypínatelným předzesilovačem, 20dB atenuátorem, automatickou volbou postranního pásmá a velkým a přehledným LCD displejem.

DX-70 s přísl. ..... ☎

KENWOOD

TH-22E (2m) a TH-42E (70cm)

s klávesnicí a pagerem!

Nové mini-handheldy firmy Kenwood nabízejí komfortní obsluhu. Jejich rozměry jsou tak malé, že se vejdu pohodlně do náprsní kapsy. Použití výkonového stupně s MOSFET v TH-22E zaručuje výstupní výkon 5W při napájení 9,6V. Do tcvru lze dodatečně zabudovat malou klávesnici, s jejíž pomocí lze přímo zadávat požadovanou frekvenci. Celé ovládání se děje pomocí 6-ti tlačítek umístěných na předním panelu. Frekvenční odskok pro převaděče lze volit libovolně v rozsahu 0-99 MHz. Další funkce: paměť DTMF, pager, programovatelný časový spínač, osvětlení LCD, výstupní výkon ve 3 úrovních, ukazatel stavu baterií, 40 paměťových kanálů, 1 volací kanál, frekvenční rozsah 138-174 MHz. Dodává se včetně 600 mAh aku a nabíječe.

TH-22 s přísl. ..... ☎

OTEVŘENO: PO - PÁ od 9-12 hod. a 14-18 hod.